

Professionshøjskolen Absalon

Aflevér bachelorprojekt

PUE ID 0203322

Prædefineret information

Startdato: 10-12-2021 09:50 **Bedømmelsesform:** Dansk 7-trinsskala
Slutdato: 17-01-2022 10:00
Flowkode: BBC06483646
Intern bedømmer: Malis Dorte Raun

Deltager

Navn:	Jens Frank Vom Braucke
Kandidatnr.:	a97bfb95-7a5d-ec11-a304-005056b2d348
PHA-id:	lr17v013@edu.pha.dk
Praktikportal Id:	(Ikke sat)

Gruppe

Gruppenavn: Jens og Nicklas
Gruppenummer: 5
Øvrige medlemmer: Nicklas Skou Freier

Bachelorprojekt

Hvordan man kan bruge sociale medier til at understøtte undervisningen i madkundskab

Professionshøjskolen Absalon, Læreruddannelsen

Vejleder: Malis Ravn (mrav)

Forfattere: Jens Frank vom Braucke (lr17v013) og Nicklas Freier (lr17v005)

Afleveringsdato: 17/01-22

Antal tegn: 90939 (34,98 normalsider á 2600 tegn)

“Jeg/vi bekræfter at opgaveskriveren/opgaveskriverne har udformet opgaven uden uretmæssig hjælp”

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Læsevejledning og begrebsafklaring	3
Metode, undersøgelsesdesign og videnskabsteoretiske overvejelser	5
Design-Based Research	5
Etiske og juridiske overvejelser	11
Teori	12
Unges brug af sociale medier som sundhedskilde	12
Motivationsorienteringer	13
Kildekritik	14
De fire basisdidaktikker	15
Præsentation af empiri	16
Vores spørgeskema	16
Overvejelser før første undervisningsgang	17
Opsummering af noter fra undervisningsgangene	18
Elevprodukter	19
Analyse og diskussion	20
Sociale mediers effekt på elever	20
Elevernes motivation for undervisningen	22
Elevernes kildekritik	28
Feedback fra lærerne	32
Handleperspektiv	35
TikTok går Madamok!	36
Konklusion	42
Litteraturliste	44
Bilag:	46
Bilag 1: Svar på spørgeskema	46
Bilag 3: Søgealgoritme	51
Bilag 4: Udkast til undervisningsplan	52
Bilag 5: Refleksioner fra første undervisning.	56
Bilag 6: Refleksioner fra anden undervisningsgang.	60
Bilag 7: Samtykkeerklæring til at bruge elevernes TikToks ifm. BA	64
Bilag 8: Feedback fra folkeskolelærere	65

Indledning

Du skal kickstarte dit vægttab med en juicekur, det udrenser kroppen! Du skal bare drikke det her ingefær-shot hver morgen, det sætter forbrændingen op, ligesom chili! Du skal holde dig væk fra kulhydrater, men sørg for at spise masser af fedt! Du skal faste i 16-timer om dagen! Nej, det er bedst at faste to gange om ugen! Du skal undgå fedt, det er det, der sætter sig! Du skal spise mere protein, men undgå gluten, det er ren gift!

At finde rundt i forskellige sundhedstips kan være en ren jungle. Den ene siger det ene, mens den anden siger det andet. Børn bliver i større grad end tidligere præsenteret for disse forskellige sundhedstips. De forskellige råd har bevæget sig ud af damebladene og ind på de sociale medier (SoMe), stedet hvor de danske børn tilbringer rigtig mange af deres vågne timer. Her modtager de altså en konstant strøm af informationer fra de såkaldte influencers, som giver råd om alt lige fra indretning og mode til sundhed og kost. Hvorfor skulle de lytte til deres madkundskabslærere, når influencers fremstår mindst lige så troværdige, med store muskler, slanke ben og markerede mavemuskler?

Vi har selv været på opdagelse på de forskellige platforme som TikTok og Instagram. Her er vi stødt på alt fra gode idéer til madpakken til decideret dumme påfund til, hvordan man kan opnå sundhed. Vi vil gerne undersøge, om vi kan bruge denne strøm af informationer på SoMe til at opnå læring. Dette har ledt os frem til følgende problemstilling:

- Hvordan kan vi, som kommende madkundskabslærere, anvende sociale medier som et redskab til at undervise i kritisk madkommunikation i madkundskabsundervisningen?
 - *Hvorfor bør eleverne undervises i kritisk madkommunikation på sociale medier?*
 - *Hvorfor bør sociale medier anvendes som en del af madkundskabsundervisningen?*
 - *Hvordan kan vi udvikle et læremiddel, som understøtter, at elever kan forholde sig kritisk tænkende ift. madkommunikation?*

Læsevejledning og begrebsafklaring

Eftersom denne opgave omhandler et relativt nyt felt, hvor målgruppen ovenikøbet har et stort aldersspænd, finder vi det derfor usikkert, hvilken for forståelse læseren har ift. de forskellige SoMe-platforme, hvorfor vi har fundet det nødvendigt at redegøre for de forskellige platforme, samt begreberne diæt og diet hack, som bliver anvendt i løbet af opgaven. Vi ønsker desuden at redegøre for vores sundhedssyn for at afklare, hvad vi mener, når vi i opgaven taler om sundhed.

Begrebet sundhed

Når vi i opgaven og problemformuleringen taler om sundhed, er det vigtigt at afklare, at vi taler om sundhed ud fra det brede, positive sundhedsbegreb. Dette sundhedsbegreb er det, som Undervisningsministeriet anbefaler, at vi som lærere arbejder med, da dette lægger vægt på “at opfatte sundhed som noget, der omfatter livskvalitetsmæssige og sygdomsmæssige elementer”. (UVM, 2008).

	Negativt (fravær af sygdom)	Positivt (livskvalitet og fravær af sygdom)
Snævert (livsstil)	1	2
Bredt (livsstil og levevilkår)	3	4

Her er der altså tale om et bredere sundhedssyn, end blot om eleven er syg eller ej. Denne model vil vi desuden bruge som analyseredskab i vores læremiddel, så vi sikrer os, at eleverne får dette sundhedssyn ifb. med vores undervisning.

Desuden har vi valgt at tage udgangspunkt i dansk forskning og danskernes kost- og sundhedsvaner, da vi har fundet, at der er en markant forskel på disse på tværs af grænser og kulturer. Eftersom vi skal arbejde i den danske folkeskole og arbejder ud fra de danske fælles- og læringsmål, arbejder vi udelukkende ud fra et dansk standpunkt.

Begrebet diæt

Begrebet diæt definerer vi som en kost, som er organiseret med henblik på at opnå et specifikt mål. Ofte er diæt dog beslægtet med et andet begreb - slankekur, men dette er dog kun i nogen grad korrekt, da ordet diæt ikke forudsætter, at der skal opnås et vægttab, men også struktureres i relation til en vægtøgning. Diæter kan foruden at bruges til formål om vægtøgning eller vægttab også anvendes til at forebygge eller

behandle en række sygdomme og tilstande. Dette ses bl.a. hos folk med laktoseintolerance eller glutenallergi, som må tilrettelægge deres kost ud fra dette. Det ses desuden hos diabetikere, som vha. diæt kan beherske deres blodsukterniveau. (Korndrup, 2017).

Begrebet diet hack

I vores opgave definerer vi diet hack som en måde at opnå sit mål ved en bestemt diæt enten hurtigere, nemmere eller mere effektivt. En Diet Hack, der især er viral lige nu (11/11-21), er “Coffee & Lemon weight loss hack”, som i skrivende stund har 30 millioner visninger kun på TikTok, spredt over flere videoer af det samme diet hack.

Et eksempel på dette diet hack, ses på nedenstående billeder.

Platformen TikTok

Platformen TikTok er et socialt medie, hvor man oprindeligt kunne uploade videoer af max. 15 sekunder varighed. Det er dog sidenhen blevet forlænget flere gange, og i skrivende stund kan man uploade videoer af op til tre minutters varighed.

Mange voksne danskere forbinder stadig TikTok som værende en “danseapp”, hvor man uploader videoer af sig selv danse forskellige, forudbestemte trin til en viral sang.

Dette er dog ikke mere det eneste, man finder på TikTok nu. Derimod kan man finde korte videoer om alt mellem himmel og jord - heriblandt forskellige diet hacks, sundhedstips og uofficielle kostråd.

Platformen Instagram

Platformen Instagram er et socialt medie, hvor man nemt kan dele sine billeder og tanker. Når man uploader noget til Instagram, *skal* opslaget indeholde enten et billede eller en video.

Desuden har Instagram også en funktion, som hedder “Reels”, som er meget lig TikTok, dog med maksimalt 60 sekunders videoer.

Platformen Snapchat

Platformen Snapchat er et socialt medie, hvor man kan uploade billeder og korte videoer, og sende dem til sine venner.

Desuden har platformen også en sektion, der hedder “Discover”, hvor man kan se kendte influencers billeder og videoer. På Snapchat Discover er videotiden max 10 sekunder.

Platformen YouTube

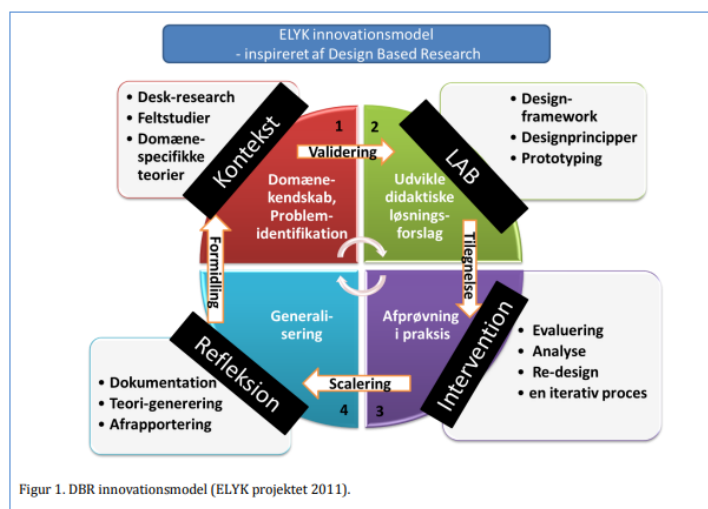
Platformen YouTube er nok den mest udbredte og velkendte platform blandt de forskellige generationer og har eksisteret siden 2005. YouTube er kendt for at være et sted, hvor man gratis kan uploade, dele og se videoer af hvilken som helst varighed. Men YouTube har også tilføjet en TikTok-lignende funktion i #shorts, som ligesom Instagram “Reels” og TikTok er et sted, hvor man kan uploade videoer af kort varighed, nemlig et minut. Netop denne funktion er særligt med til at holde YouTubes popularitet oppe blandt det yngre publikum.

Metode, undersøgelsesdesign og videnskabsteoretiske overvejelser

Design-Based Research

Eftersom der ikke findes nogen decideret forskning indenfor vores problemfelt, har vi selv måtte fremstille den grundlæggende empiri for vores opgave. Dette har vi gjort på baggrund af forskningsmetoden Design-Based Research (DBR). Dette er en

forskningsmetode først beskrevet i 1992 af pædagogen Ann Brown og Allan M. Collins, som har en Ph D. i kognitiv psykologi (Christensen, O., et. al., 2012, s. 3).

Denne metode består af fire faser: probleminidentifikation, løsningsforslag, afprøvning i praksis, og refleksion. Modellen til venstre er udarbejdet af ELYK projektet, for at illustrere disse fire faser (Christensen, O., et. al., 2012, s. 10+11).

Fase 1: Kontekst

Den første fase, som går ud på at identificere et problem og opbygge viden indenfor feltet. Til at gøre dette har vi udarbejdet et “state of the art”- afsnit, og desuden har vi også anvendt et spørgeskema til at skabe et nemt og hurtigt overblik over vores problemfelt.

State of the art

Vi har ifm. vores litteratursøgning fundet, at der kun er få avisartikler omhandlende, hvordan SoMe påvirker børn og unges kost- og sundhedsvaner. Vi fandt desuden også artikler om, hvordan SoMe påvirker børn og unges hverdage generelt. Dog findes der ikke noget decideret forskning inden for vores problemfelt.

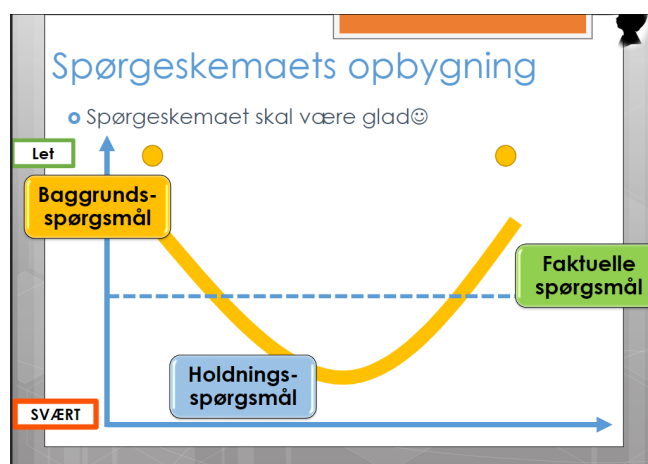
Dette betyder, at vi ikke er de eneste, som mener, at elevernes forhold til deres SoMe, og hvad der ligger derude, kan ses som problematisk. Dog er dette fænomen så nyt, at der i Danmark ikke er forsket inden for det, hvilket betyder, at vi starter på mere eller mindre bar bund.

Den umiddelbare interesse ifm. unge, SoMe og sundhedsmyster, blev første gang sat i fokus i Danmark i 2018, da blogger og influencer Fie Laursen informerede sine følgere om, at hun havde tabt sig ved at faste og kun drikke vand (Kristeligt Dagblad, 2018). Men opmærksomheden omkring emnet virker dog kun til at have været kortvarig. Man kunne ellers godt have forestillet sig, at denne opmærksomhed kunne have skabt grobund for yderligere forskning, men det har ikke lykkedes os at finde noget relevant dansk forskning omkring emnet.

På baggrund af dette mener vi, at det ville give mening for os, som kommende madkundskabslærere, at undervise eleverne inden for sundhed og SoMe. Dette står desuden i fællesmålene for madkundskab som valgfag (Børne- og undervisningsministeriet, 2019). Men på trods af det væsentlige undervisningsperspektiv er der altså ikke noget umiddelbart undervisningsmateriale at finde på de store undervisningsportaler.

Clio og Gyldendal har undervisning inden for kompetenceområdet men underviser kun om madstyling og ikke sundhed, som ellers nævnes i færdighedsmål omhandlende kommunikation og samfund (Randorff, 2020 & Svane, U.Å.).

Spørgeskema

Vores spørgeskema (Bilag 1) har vi stilladseret ud fra smileymodellen (Redder et. al., 1976), som sætter fokus på, at spørgeskemaet indeholder lette spørgsmål til start og slut og de svære holdningsspørgsmål i midten, så modtageren ikke enten starter eller slutter på et svært spørgsmål og derved bliver irriteret over spørgeskemaet. Det fulde

spørgeskema og dets svar kan ses i bilag 1.

Vores spørgeskema har vi sendt ud til to folkeskolelærere, som vi har en god relation til i forvejen. Vi vil bede dem om at give vores spørgeskema til deres elever i udskolingen og at sætte tid af i undervisningstiden, så vi er sikre på, at alle de elever, der får spørgeskemaet, svarer, og derved minimere bortfaldet.

Bortfald

Allerede før vi sendte vores spørgeskemaer til de lærere, som skulle dele dem ud, bad vi dem om at gøre det i undervisningstiden og at sætte god tid af til det. Desuden fulgte vi senere op på, hvor mange elever disse lærere havde haft i klasserne i disse undervisningstimer. Dette gjorde vi, eftersom vi har oplevet, at bortfaldet kan blive

relativt højt, hvis man blot sender et spørgeskema ud til eleverne på eksempelvis teams.

Desuden har vi lavet spørgeskemaet virtuelt, så der ikke er nogle papirer, der forsvinder.

Reliabilitet

Vores spørgeskema har dog relativ lav reliabilitet. Dette ses ved, at svarene i vores clusters er meget spredt ud, hvilket kan tyde på, at hvis vi spurgte en anden gruppe elever, så ville tallene kunne ændre sig en del.

Dette på nær spørgsmål 3, som viser, at alle undtagen én elev er på SoMe. I og med at der er så stor en uligevægt i disse svar, har dette ene spørgsmål en høj reliabilitet.

Validitet

Vores undersøgelse er overvejende valid. Vi har undersøgt, om ihvorvidt eleverne har brugt SoMe til at finde information om kost og sundhed. Det er desuden lykkedes os at verificere vores hypotese om, at eleverne bliver udsat for mange forskellige indtryk på SoMe, som kan være med til at danne grundlag for deres sundhedsopfattelse.

Generaliserbarhed

Undersøgelsen er ikke særlig generaliserbar, da det vil kræve en langt større undersøgelse at kunne sige noget generelt om børn og unge i Danmark. Men vi har netop valgt at lave en mindre undersøgelse for at kunne minimere det bortfald, som måtte fremkomme, hvis vi blot sendte spørgeskemaet vidt omkring. Et bortfald, som vi heller ikke ville have kunnet redegøre for, ift. om det var systematisk, og som dermed ville have gjort undersøgelsen endnu mindre generaliserbar.

Det, vi til gengæld kan sige noget om, er, hvad der kendetegner eleverne på de to pågældende skoler.

Kritik af vores spørgeskema

Under arbejdet med spørgeskemaer er det altid vanskeligt at fremstille et spørgeskema, så alle modtagerne forstår spørgsmålene, samt udarbejde relevante svarmuligheder for alle. På trods af vores korte pilottest blev dette stadig tydeligt, da vi modtog svarene på vores endelige spørgeskema.

I spørgsmål 4 “Hvilke sociale medier er du på?”, havde vi glemt at skrive Snapchat på som et socialt medie. Dette resulterede i, at flere elever selv tilføjede Snapchat som en svarmulighed. Der er dog stor sandsynlighed for, at flere elever er på Snapchat men ikke anså det som en svarmulighed, da vi ikke selv havde tilføjet den.

Eftersom det kun er de elever, som har været til undervisningen, som har modtaget spørgeskemaet, kan der være elever i de klasser, som ikke har modtaget spørgeskemaet.

Ved spørgsmål 11 og 12 “hvor finder du inspiration til mad?” og “hvordan finder du viden om sundhed?”, er den tredje/fjerde mest populære svarmulighed: venner. Her ville det jo være interessant at vide, hvor deres venner fik denne inspiration fra. Dette kunne jo have indflydelse på og være med til at manifestere familie og/eller SoMe som de mest populære svarmuligheder.

Desuden glemte vi at definere, hvad et “diet hack” er for eleverne. Dette betød, at nogle elever muligvis har prøvet, eller overvejet at prøve, et diet hack, dog under en anden betegnelse.

Ydermere er der en risiko for, at vores spørgeskema kan bære præg af vores forforståelse af emnet, på trods af at vi har forsøgt at holde os så neutrale som muligt. Dette kan bl.a. ses ved anvendelse af begrebet Diet “hack”, som kan have en negativ konnotation. Her er der en risiko for, at eleverne ser på ordet “hack” som at snyde - hvilket det ofte associeres med, og derved ikke svarer oprigtigt, hvis de enten har prøvet eller overvejet at prøve et diet hack, fordi de, på trods af at spørgeskemaet er anonymt, kunne føle det som et tabu. Dette kunne vi have undgået ved at bruge et mere neutralt ladet synonym for et diet hack. Andre ord, som bliver brugt i sammenhæng med diet hack på SoMe, er diet tips og diet tricks. Disse virker begge to mere uskyldige end hacks.

Fase 2: LAB

I den anden fase, som går ud på at udvikle et eller flere løsningsforslag, har vi udviklet et udkast til et undervisningsforløb i madkundskab (Bilag 4). Denne undervisningsplan har vi udarbejdet ud fra de kontekstfaktorer, som er beskrevet i ELYK projektet. Disse er:

Setting, læringsklima/læringsmiljø, deltagerforudsætninger videns- og læringsvariabler, ressourcer og support i implementeringsfasen, professionsudvikling, ressourceforbrug og implementeringsstrategi. (Christensen, O., et. al., 2012, s. 13)

Denne fase krævede at vi underviste nogle elever, som vi allerede havde undervist før, og deraf kunne tage hensyn til alle kontekstfaktorerne i vores undervisningsplan.

Fase 3: Intervention

I den tredje fase, som går ud på at afprøve ens løsningsforslag i praksis, vil vi selv ud og undervise et valghold i madkundskab. Her har vi valgt at undervise de samme elever, som vi havde undervist i madkundskab i vores tredje praktik, eftersom vi i forvejen har en god relation til dem. Dette mener vi er med til at understøtte “den gode undervisning”. Desuden kender vi eleverne i forvejen, ved, hvor effektivt de arbejder, og vi har tidligere undervist dem indenfor sundhed, så vi ved, at de har en en vis grad af forforståelse.

Deltagende observationer

Til at observere på vores løsningsforslag i praksis har vi gjort brug af deltagende observationer. Dette er en observationsmetode, der adskiller sig fra “at være fluen på væggen”, da man, i stedet for passivt at iagttage klasseværelset, deltager aktivt i undervisningen og klassekulturen og oplever eleverne som værende “i naturlige omgivelser” (Kristiansen & Krogstrup, 2015, s. 23-27). Dette har vi gjort i form af, at det er os selv, der skulle undervise eleverne, samtidig med at vi observerede deres undervisningstime, samtidig med at undervisningen foregår i deres eget madkundskabslokale, på deres normale madkundskabshold.

Her har vi gjort brug af en struktureret observation, hvor vi vha. vores undervisningsplan har opstillet en undervisningssekvens for dem, som de skal opleve (Kristiansen & Krogstrup, 2015, s. 51-63). Her har vi, på trods af vores tilsyneladende ustrukturerede tilgang til empiriindsamling, som i bund og grund gik ud på at samtale med eleverne om, hvad de lavede, og om vi måtte se på deres TikToks, haft fokus på, hvordan elevernes motivation for undervisningen var, samt om de kunne opstille nogle gode TikToks.

Som en deltagende observant, anbefaler Kristiansen og Krogstrup, at man tager noter, *imens* man undersøger det givne felt. Dette har vi valgt at udskyde til efter undervisningen, da vi blot skulle observere 90 minutter ad gangen, hvorefter vi kunne føre noter sammen. Dette er desuden også gjort med en tanke om, at vi hellere ville kunne give vores fulde fokus til observationerne og undervisningen, så vi ikke missede noget, samt hvor vigtigt vi føler, det er at være til stede som underviser uden at lave andre sidehandlinger.

Fase 4: Kontekst

Den fjerde og sidste fase består i at reflektere over, hvordan fase 3 forløb, og hvad vi har lært. Dette påtænker vi at gøre sammen, umiddelbart efter undervisningen og ved at diskutere, hvordan vi oplevede undervisningen og elevernes indsats, samt hvad der fungerede, og hvad der kan forbedres. Disse refleksioner findes i bilag 5.

På baggrund af dette agter vi at udarbejde et læremiddel, som vil være med i vores endelige produkt.

Formidling

Desuden indeholder DBR også en sidste afslutning - nemlig at afprøve det færdige produkt. Her skelnes mellem alfa afprøvning, hvor vi selv afprøver læremidlet, beta afprøvning, hvor en lille gruppe udvalgte lærere afprøver vores læremiddel, og til sidst gamma afprøvning, hvor en stor gruppe lærere afprøver vores læremiddel.

Eftersom vi allerede selv har foretaget en form for alfa-afprøvning ifm. den tredje fase i DBR, agter vi at sende vores færdige undervisningsforløb til en madkundskabslærer, hvis klasse vi ikke kender, og få vedkommende til at give os feedback på vores projekt.

Etiske og juridiske overvejelser

Ifm. alfa-afprøvningen skulle eleverne selv filme nogle videoer til TikTok. Disse videoer indeholder eksempelvis ansigter på nogle af eleverne. Eftersom det er imod GDPR-lovgivningen at dele disse uden samtykke fra elevernes forældre eller værger, har vi sendt en samtykkeerklæring ud til elevernes forældre (Bilag 7), hvor disse kan give samtykke til, at vi må bruge elevernes videoer til vores bachelorprojekt. Disse

videoer må vi derfor ikke dele med venner og familie men er udelukkende til os selv, lærer og censor (Justitsministeriet, 2018), og skal slettes efterfølgende.

Da vi var ude at undervise vores 7. klasses valghold, delte vi grupper ud fra, hvis forældre der havde givet samtykke, og hvis forældre der ikke havde. På denne måde lavede vi tre grupper, hvor vi gerne måtte bruge deres videoer, og én gruppe, hvis forældre ikke havde givet os samtykke til at dele deres elevvideoer. På denne måde har vi kunne få så mange videoer til vores bachelor som muligt, og stadig forholde os etisk og juridisk korrekt.

Teori

I dette afsnit vil vi gøre rede for vores anvendte teori. Først vil vi præsentere den teori, som skaber afsæt for vores analyse af empirien. Hertil vil vi anvende en undersøgelse fra Syddansk Universitet til at belyse brugen af SoMe som sundhedskilde. Derefter vil vi præsentere fem forskellige motivationsorienteringer, som i analysen vil give et indblik i motivationen for at arbejde med vores emne.

Endeligt vil vi belyse de fire fagdidaktiske grundpositioner, som afspejler vores undervisningsplan.

Unge brug af sociale medier som sundhedskilde

En undersøgelse fra Syddansk Universitet peger på, at 81% af unge gør brug af influencers til at få information om "træning, *madlavning*, gode vaner, aktivisme og meget mere" (Jørgensen, 2020).

Under vores arbejde med at afgrænse "The state of the art", stødte vi ikke på synderligt mange artikler, der handlede om unges brug af SoMe som sundhedskilde (Bilag 3). Men én af de artikler, som vi fandt, fandt vi yderst relevant ift. vores emne. Dette er en artikel i kost- og ernæringsforbundet, som vha. en undersøgelse belyser, hvordan cirka halvdelen af alle danskere ikke ved, hvad der er sundt, og hvad der ikke er. Danskerne bliver generelt forvirrede over al den information, som de får fra forskellige kilder om sundhed og ernæring. Desuden bruger en stor del af befolkningen enten online søgemaskiner eller SoMe som deres primære informationskilde til viden om mad, kost og ernæring.

Artiklen har forøvrigt også et interview med Bente Stærk, som er souschef for ernæring i Fødevarestyrelsen. Hun mener, at de mange forskellige sundhedsmeninger på SoMe ikke alle sammen er lige meget værd. Hun mener, at

“(...) det handler om at reflektere over, hvor afsenderne af sundhedsbudskaberne ved det fra, som de siger. Kig på afsenderen: Er det en blogger eller Fødevarestyrelsen? Gengiver de personlige erfaringer eller evidensbaseret viden? Altså, hvilket grundlag bygger informationerne på? Og brug den sunde fornuft – for der findes ikke quick fixes i sundhed” (Rasmussen, 2018).

Her mener hun desuden, at der er mange influencers, som ved hvad de taler om, og desuden har en sundhedsfaglig uddannelse, samtidig med at mange andre influencers blot skaber misinformation og tvivl omkring, hvad der egentligt er sundt og usundt.

Motivationsorienteringer

Mette Pless, som har en Ph.d indenfor ungdoms- og uddannelsesforskning, arbejder med fem forskellige motivationsorienteringer, som hun mener kan være de orienteringer, som skaber motivation hos de forskellige elever i udskolingen.

Vidensorientering handler om, at eleverne selv finder motivation gennem nysgerrighed og dét at finde selve faget interessant. Her finder eleven motivationen gennem interesse for selve faget og i mindre grad gennem eksterne kilder, som vi som lærere kan gøre brug af til at motivere eleverne for et givent fag (Pless, 2019, s. 39-41).

Præstationsorientering handler om, at eleverne finder motivation gennem konkurrence. Dette ses dels i, hvordan eleverne arbejder efter at få bedre karakterer end deres klassekammerater, men også hvis eleverne får lov til at gennemføre en slags konkurrence i undervisningen. Her er det værd at understrege, at eleverne ikke skal konkurrere om en mulig præmie, men blot for konkurrencens skyld (Pless, 2019, s. 41-43).

Mestringsorientering handler om, at eleverne opnår motivation gennem troen på, at de kan finde ud af den givne opgave. Her beskriver Pless, at elevernes syn på, hvor gode de selv er til faget, afspejler sig i deres motivation. Denne motivation knytter sig

desuden til dét at kunne opleve en faglig udvikling - når man bliver bedre til et fag, stiger ens motivation til dette også. Her understreger Pless desuden, at især støtte og stilladsering kan være med til at understøtte denne faglige udvikling (Pless, 2019, s. 43-45).

Relationsorientering handler om, at eleverne finder motivation for faget gennem en god relation til både deres lærer og deres medelever. Her skriver Mette Pless, at det er vigtigt, at læreren har en god relation til sine elever, og at det kræver arbejde fra lærerens side at skabe og opretholde denne relation (Pless, 2019, s. 45-47).

Involveringsorienteringen handler om at involvere eleverne i de læringsprocesser som udspiller sig. Eleverne skal inddrages og involveres i læringen, sådan at eleverne selvstændigt skal opnå læring, frem for at den bliver givet på forhånd. Her er særligt undersøgende projektarbejde et vigtigt redskab. En eksperimenterende og legende tilgang kan altså være med til at skabe motivation hos eleverne. De skal bruge deres kreativitet til at løse konkrete opgaver eller udfordringer. Det handler dog ikke blot om, at lærerens rolle skal nedtones, men at der indtænkes elementer i undervisningen, som giver eleverne mulighed for at have et kreativt råderum. Læreren skal derfor stadig være med til at sætte rammerne (Pless, 2019, s. 47-49).

Kildekritik

Når vi arbejder mod at kunne få eleverne til at skelne mellem fup og fakta på internettet, er det vigtigt at introducere dem for begrebet kildekritik. Dette er ikke en teori, som normalt bliver anvendt indenfor madkundskabsfaget, men som vi fremhævede tidligere i "state of the art"-afsnittet, er dette en teori, som er relevant for madkundskabsundervisningen.

Ifm. arbejdet med kildekritik, har Jens Pietras og Jens Aage Poulsen opsat nogle bud på spørgsmål, som eleverne skal arbejde ud fra, for at kunne give et bud på, om en kilde er troværdig. Disse er:

- Hvad vil du bruge kilden til?
- Hvilken slags kilde er det?
- Hvem er afsenderen?
- Hvem er modtageren?
- Hvad er formålet ved kilden? Hvorfor er den blevet lavet?

- Hvornår er den fra?

Ved at lade eleverne arbejde på denne måde bliver analysen af kilden bedre stilladseret for dem. (Pietras & Poulsen, 2016, s. 190).

På trods af at denne lære primært bruges indenfor historiefaget, nævner Pietras & Poulsen, at man også kan bruge modellen til eksempelvis "digitale undervisnings- og læringsportaler" (Pietras & Poulsen, 2016, s. 194).

De fire basisdidaktikker

Frede V. Nielsen har udarbejdet en model med fire forskellige didaktiske standpunkter, som man bør have for øje i planlægningen af undervisningen. Disse er *Basisfagsdidaktik*, *Etnodidaktik*, *Udfordringsdidaktik* og *Eksistensdidaktik*. Helle Brønnum Carlsen er desuden stor fortaler for, at man bør inddrage alle disse fire didaktiske standpunkter i madkundskabsundervisningen (Brønnum, 2017, s. 45-48).

Basisfagsdidaktik handler om, at man bør undervise om de helt grundlæggende ting inden for faget. Dette bliver vi nødt til for at kunne skabe et fundament, som resten af undervisningen kan hvile på. Her beskriver Carlsen desuden, at madkundskab ikke kun omhandler det at kunne lave mad, men også at forstå hvad der sker, når man tilbereder eller indtager denne, hvor begge ting falder under begrebet basisfagsdidaktik.

Etnodidaktik handler om, at man bør inddrage elevens hverdagserfaringer i undervisningen. Her tales der både om diverse elementer, som eleven møder i madkundskabslokalet, samt elevens subjektive syn på mad. Eleven skal lære gennem handling, og især elevens subjektivitet bliver der sat stor fokus på, både ved at tage hensyn til hvad eleven kan lide og ikke kan lide, men også ved at lade elevens egne æstetiske synspunkter komme i spil. Man skal altså arbejde ud fra, hvad eleverne selv kan lide at spise, og hvad de synes ser lækkert ud, samt hvad de oplever i deres hverdag (Brønnum, 2017, s. 48-50).

Udfordringsdidaktik handler om, at man som lærer kan give eleverne indsigt i menneskehedens globale problematikker, samt udvikle deres handlekompetence overfor disse (Brønnum, 2017, s. 50-53).

Eksistensdidaktik handler om, at man klæder eleverne på til de ting, de møder i verden. Det handler her om dannelse gennem undervisningen, og at eleven skal kunne tage valg ud fra sine egne holdninger. Her er det op til læreren ikke at tilrettelægge undervisningen for at danne eleverne, men at give eleverne nogle redskaber til at kunne udvikle og danne sig selv. Her handler det ikke om, at læreren skal tillægge eleverne sine egne meninger, men at læreren giver eleverne plads til at danne deres egne meninger, samt evnen til at bruge den viden, de opnår i klasseværelset, i deres egne hverdagsbeslutninger (Brønnum, 2017, s 52-54).

Præsentation af empiri

Under de forskellige faser af DBR har vi desuden udarbejdet en masse empiri, både i form af en kvalitativ undersøgelse, samt vores egne oplevelser før, under og efter vores undervisningsgange. I dette afsnit vil vi redegøre for denne empiri for bedre at kunne skabe et overblik herover, samt fremhæve hvilke punkter vi finder særligt interessante ift. vores problemstilling og videre analyse.

Vores spørgeskema

For at kunne skabe et overblik over, hvor meget vores elever generelt gjorde brug af sociale medier, har vi lavet et spørgeskema samt sendt det ud til fire forskellige klasser, delt over to forskellige skoler (Bilag 1).

Vi har delt vores spørgeskema ind i en gruppe clusters, og efter vi fik svarene tilbage, har vi udvalgt de svar, som vi især fandt interessante og dem ønsker vi at fremhæve her:

- 98,8% er på SoMe.
- Hvilke SoMe er dominerende? Youtube, Instagram, TikTok, (Snapchat?)
- Hvor mange følger nogen på SoMe, som har med mad at gøre? (43,9%)
- Hvor ofte støder elever på opslag, som handler om mad? (Kun 6,1% støder slet ikke på det)
- Elever går generelt op i hvordan de ser ud, og hvor sundt de spiser
- Inspiration til mad (51% på SoMe)
- Viden om sundhed (55,7% på SoMe)
- 51,2% har set et diet hack på SoMe
- 17% har prøvet et diet hack

Overvejelser før første undervisningsgang

Vores primære empiriindsamling tager udgangspunkt i vores undervisningsforløb, som vi har været ude og afprøve med eleverne. Ifm. undervisningsforløbet havde vi indledningsvist tænkt på, at vores primære formål med undervisningsforløbet var at vi i fællesskab skulle finde og samtale om de forskellige sundhedstips, som de kunne finde på SoMe.

Her var vores daværende forforståelse, at alt hvad man fandt af sundhedstips på nettet var noget værre vås. Vi var simpelthen af den overbevisning, at det var tæt på umuligt at finde noget brugbar sundhedsinformation på SoMe, da alle opslag på SoMe var propaganda og lavet på baggrund af reklameindtægter eller for at få likes. Dette blev vi dog selv klogere på, allerede før vi kom ud og underviste eleverne første gang.

Vi opbyggede derfor en idé om, at vi skulle prøve at udsætte eleverne for et ubrugeligt diet hack. Vi havde derfor til undervisningen fundet både nogle gode og nogle dårlige tips på TikTok som vi ville præsentere for eleverne. Eleverne skulle så hhv. lave det diet hack de blev præsenteret for, men også den sunde og nemme ret, som indgik blandt de andre videoer. Herefter ville vi så tale med eleverne om, hvilke diet hacks der virkede og ikke virkede, samt hvad der kendetegnede både de videoer med de falske diet hacks, men også de videoer med de gode diet hacks. Næste undervisningsgang skulle så tage afsæt i de refleksioner og erfaringer, de havde gjort sig på baggrund af denne undervisningslektion.

I vores anden undervisningsgang ville vi sætte eleverne til at filme deres egne madtips til TikTok. Her ville vi give dem helt frie tøjler, eftersom vi ikke selv var helt kyndige indenfor medieproduktion på TikTok. Dette virkede dog alt for rodet, så vi valgte at udarbejde et arbejdsark for at stilladsere elevernes arbejde, samt give dem et benspænd, der hed, at de *skulle* arbejde ud fra fødevarestyrelsens kostråd. Dette valgte vi senere skulle være *ét* specifikt kostråd, så indkøbslisten blev mere overskuelig, men også for at eleverne kunne sammenligne deres TikToks med hinandens. Nu ville alle eleverne altså få den samme opgave, men stadig med nok frihed til at løse den forskelligt.

Dette mandede ud i vores første udkast til en undervisningsplan (Bilag 4).

Opsummering af noter fra undervisningsgangene

På baggrund af den fjerde fase i DBR har vi reflekteret over vores to undervisningstimer. Dette er gjort i form af en samtale mellem os to om, hvordan vi oplevede undervisningen, samt hvad vi synes fungerede, og hvad der skulle laves om på. Dette gjorde vi umiddelbart efter at vi havde undervist, så det stadig stod friskt i hukommelsen. Imens vi reflekterede her, har vi optaget vores samtale, så vi ikke glemmer, hvad der blev sagt.

Opsummering af noter fra første undervisningsgang

I løbet af vores første undervisningsgang havde vi en masse gode oplevelser med vores undervisning. Eleverne virkede motiverede for at arbejde med TikTok, og eleverne prøvede allesammen det første diet hack, hvor de skulle drikke et "shot" med bl.a. æblecidereddike.

Eleverne kunne desuden svare fint på, hvilke TikToks der så ud til at virke, og hvilke TikToks der ikke gjorde, efter at vi havde hjulpet dem med de første par stykker. Desuden sagde én af eleverne, at *"De diet hacks, som er noget lort, lover ofte et eller andet, fx. at man taber sig, eller får større muskler"*, imens en anden elev kommenterede om den "sunde" wrap med mozzarella, avocado og tunsalat at *"den er jo egentlig ret sund, men der er bare mange kalorier i [Vi spurgte hvorfor?] fordi der er rigtig meget fedt i, og hvis den skulle have mindre kalorier, skal der være en anden grøntsag end avocado"*.

Umiddelbart virkede TikTok som et godt redskab til madkundskabsundervisningen, hvilket især blev tydeligt, da vi sagde til eleverne, at de skulle fremstille deres egne TikToks næste gang, og der flere steder blev udbrudt et stille *"yes!"*.

I vores refleksioner over, hvad vi kunne have forbedret, har vi især fremhævet, at den ret, eleverne skulle lave, skulle være sværere end "den sunde tun-wrap", eller at eleverne skulle inddeles i mindre grupper, da der ved flere af bordene var elever, som bare så på, imens de andre i gruppen lavede størstedelen af opskriften. Her vurderede vi dog også, at pointen ved det sunde måltid på TikTok er, at det skal være nemt og hurtigt, så dét at inddele eleverne i mindre grupper er mere optimalt ift. vores undervisning.

Opsummering af noter fra anden undervisningsgang

Vores anden undervisningsgang gik på, at eleverne skulle fremstille deres egne diet hacks i TikTok format ud fra fødevareministeriets anbefalinger. Her skulle de lave en TikTok, som kunne få danskerne til at spise flere grove grøntsager. Her startede eleverne med at skulle udfylde et arbejdsark, som skulle stilladsere arbejdet med deres TikTok. Dette arbejdsark skulle være godkendt, *før* eleverne måtte begynde at lave deres TikToks. Her var der lidt utilfredshed med spørgsmålet *“Hvad er vores målgruppe”*, da samtlige grupper svarede noget i stil med, at alle danskere i alle aldre bør følge fødevareministeriets anbefalinger. Spørgsmålet *“Hvilket socialt medie skal det laves til”* var også overflødigt, da vi havde sagt, at alle skulle arbejde i TikTok.

Eleverne arbejdede selvstændigt og hurtigere, end vi havde forudset. Dette viste sig især, da vi var nede ved en gruppe piger for at se, om alle nu huskede at filme, og de viste os glædeligt, at de var igang med at både filme *og* redigere samtidig. Her indså vi virkelig, hvor gode eleverne var til at bruge TikTok - også ifm. undervisning. Vi noterede også, at de elever, som ikke havde været synderligt deltagende i første undervisningstime, arbejdede målrettet og med tilsyneladende stor motivation på deres TikTok.

Dog var der én gruppe, som bagefter opgaven sagde, at de hellere ville have arbejdet i Instagram Reels, da denne gruppe kendte mere til denne platforms redigeringsprogram.

I vores refleksioner over, hvad vi kunne forbedre, har vi lavet ændringer i arbejdsarket. Her fjernede vi spørgsmålet *“Hvad er vores målgruppe?”* og *“Hvor vil I filme henne?”*, eftersom eleverne mente at hele Danmark måtte være deres målgruppe, og alle elevgrupperne filmede i køkkenet. Vi besluttede os for at beholde spørgsmålet *“Hvilket socialt medie skal det laves i?”* for at inkludere de elever, som foretrak andre SoMe. Til sidst delte vi spørgsmålet *“Hvilke grøntsager skal vi bruge, og hvorfor er de grøntsager gode?”* til to spørgsmål, for at eleverne bedre kunne overskue arket.

Elevprodukter

Vi har ifm. afprøvningen af vores undervisningsmateriale indsamlet tre elevproducerede TikTok videoer, som viser, hvilken læring eleverne forventes at få ud af undervisningsmaterialet. Videoerne er selvskabte TikTok-videoer, hvor eleverne fremstiller deres eget diet hack, konstrueret ud fra kostrådet om at spise

flere grove grøntsager. Videoerne er et tegn på, at eleverne i høj grad har opnået læring med undervisningen. De har lavet en TikTok fremstilling, som indeholder de kendetegn, som der er ved netop TikTok platformen. Desuden har de konstrueret nogle gode og velovervejede diet hacks. Vi har indsamlet samtykke til at måtte vise tre af videoerne ifm. vores bachelor. Fremvisning af TikTok samt forældresamtykke har vi af etiske hensyn valgt at vente med til den mundtlige eksamen.

Analyse og diskussion

I dette afsnit vil vi, med afsæt i vores teori, analysere vores empiri. Her vil vi først belyse, hvorfor det er vigtigt at arbejde med kritisk madkommunikation ifm. faget madkundskab. Derefter vil vi se på motivationen for at arbejde med SoMe som en del af madkundskabsundervisningen.

Vores analyse vil primært tage afsæt i citater fra vores logbog, hvor vi har markeret forskellige steder i vores empiri, hvor vi finder, at eleverne viser tegn på enten at være motiverede eller ikke motiverede, viser tegn på læring eller forholder sig kildekritiske. Disse har vi markeret i empirien med forskellige farver, så vi bedre har kunnet opdele vores analyse indenfor disse fire områder (Bilag 5 & 6).

Undervejs i analysen vil vi samtidig diskutere de lærerfaglige problemstillinger, der efterhånden opstår.

Sociale mediers effekt på elever

Vi har i vores eget spørgeskema erfaret, at der allerede blandt vores adspurgte elevgruppe i udskoling er en stor procentdel af eleverne, som bruger SoMe til at finde inspiration til mad og viden om sundhed, faktisk mere end hver anden af de adspurgte. Desuden oplevede vi ifm. undervisningen at have utroligt nemt ved at få eleverne til at drikke et shot, som bestod af varmt vand, honning, æblecidereddike og kanel, dette ses i følgende observation: *“Det interessante var, at eleverne faktisk var overraskende villige til at smage det her shot”*(Bilag 5, linje 13-14)

Dette kan man forbinde med, at vi som lærere har en vis autoritet over eleverne. Netop den form for autoritet kan influencers også have over deres følgere. Ligesom i det her tilfælde, hvor den givne influencer fortæller, at dette shot vil detoxe din krop, og du vil smide vægt. Desuden havde eleverne ikke nogen anelse om, hvorvidt dette

holdt, hvad det lovede, og selvom nogle var skeptiske, kunne de ikke forklare, hvorfor de mente, at det ikke var sundhedsfremmende.

Denne autoritet kom os dog ikke til gavn senere i samme undervisningsgang, da vi ikke kunne få eleverne til at smage på noget så ordinært som tun på dåse - heller ikke, når deres "rigtige" lærer blev meget insisterende på, at de altså skulle smage på maden. Dette ses i observationen: *"Det var faktisk overraskende mange af eleverne der ikke havde lyst til at smage på den her ret, fordi den indeholdte tun"*(Bilag 5, linje 18-20). Deraf kan man diskutere om det var influencerens magt, eller vores autoritet som fik eleverne til at smage på shottet.

Desværre er der ikke noget, der tyder på, at det bliver bedre senere i livet. Dette ser vi i spørgeskemaet fra Syddansk universitet, hvor det ser ud til at tendensen fortsætter. Her fremgår det, at antallet af danskere, som bruger SoMe til at finde information om kost og sundhed, er fordoblet, fra vores undersøgelse til deres, som henvender sig til danskere i alderen 18-34. Denne fordobling er tvetydig, da det på den ene side kan være et tegn på, at personer i Syddansk Universitets undersøgelse i højere grad er mere selvstændige grundet aldersgruppen, og deraf i højere grad har ansvaret for deres egne kostvaner. På den anden side kan det dog tyde på, at hvis eleverne ikke lærer at navigere i de mange sundhedsinformationer allerede i folkeskolen, heller ikke lærer det senere i livet.

Det er derfor vigtigt at informere og klæde eleverne på til at kunne sortere i de mange meninger om kost og sundhed, som de finder på SoMe. Netop at gøre eleverne oplyste ift. at kunne navigere i de opslag, som de støder på på SoMe, viser sig at være gavnligt og lærerigt, da eleverne ofte støder på netop disse opslag. Netop at oplyse eleverne til at kunne navigere i dem, oplevede vi allerede have en positiv effekt i vores undervisning, hvor vi fik af vide, at: *"Nogle af eleverne oplevede sågar, at når de stødte på de her sundhedstips på TikTok, at de faktisk reflekterede over dem"* (Bilag 6, linje 110-111). Dette viser også, at eleverne grundet deres høje aktivitet på SoMe ofte støder på opslag med sundhedsinformation. Ved at give eleverne redskaber til at kunne analysere og forholde sig til de forskellige informationer, vil de derfor også hele tiden gøre det i deres underbevidsthed. Dette giver blot bedre mulighed for læring og dannelse, da eleverne altid arbejder videre med emnet, også i deres fritid.

Elevernes motivation for undervisningen

I de følgende afsnit vil vi med afsæt i vores refleksioner fra første- og anden undervisningsgang (Bilag 5 & 6) analysere på, hvilke motivationsorienteringer vi i løbet af undervisningen har været med til at understøtte, samt hvilke orienteringer der ligger til grund for elevernes motivation.

Første undervisningsgang

Under vores første undervisningsgang så vi mange gode eksempler på, hvordan eleverne bliver motiverede ud fra de forskellige motivationsorienteringer. Denne undervisning tilgodeså i høj grad elever med involveringsorienteret motivation, dette kommer til udtryk ved følgende observationer:

“Umiddelbart virkede det faktisk som et super godt redskab at anvende TikTok i undervisningen, eleverne virkede motiverede for det, og det var som om de også syntes, det var fedt at vi havde inddraget noget fra deres fritid som redskab i undervisningen”(Bilag 5, linje 63-66).

Denne observation viser, at de elever som havde en involveringsorienteret motivation fik understøttet denne ved at arbejde med netop TikTok, som de kender fra hverdagen. Dette tyder på, at vores idé om at bruge TikTok i undervisningen til at fremme elevernes motivation, kan være et godt redskab.

Endnu et sted i vores noter, hvor denne motivation bliver tydelig, er når vi skriver:

“Men her kom eleverne jo frem til fire ting, som de mente var kendetegnende ved en god TikTok video, som var: god musik, kort video, ikke love noget, den ikke kan holde, og at der ikke bliver talt så meget, men at der gerne må være noget tekst.” (Bilag 5, linje 71-74).

Her oplever vi dog både, at elever med involverings- og mestringsorienteret motivation bliver understøttet, da opgaven, som de får stillet, er indenfor et felt, som de allerede er eksperter på grundet deres mange timer på netop TikTok, hvor de har en mening om, hvad en god TikTok indeholder. Vi involverer desuden eleverne i læringen ved at bruge deres ekspertviden indenfor TikTok til at opstille de her kendetegn, i stedet for blot selv at præsentere dem.

I den følgende observation,

“De lød umiddelbart virkelig motiverede for at skulle lave deres egen TikTok næste gang, der var i hvert fald flere elever som udbrød et stille “yes”, da vi kort præsenterede, at det var det, de skulle lave næste gang. Nogle af eleverne pralede allerede nu med, at de ville lave den bedste TikTok”(Bilag 5, linje 91-94)

er der tegn på, at samtlige elever i denne klasse virker motiverede for at skulle lave deres egne TikToks. Dette kan være tegn på flere forskellige motivationsorienteringer, der spiller sammen, eftersom eleverne både kan føle, at TikTok er en del af deres hverdag, og at de derfor er involverede, samt at de i forvejen selv producerer TikToks, så de derfor oplever, at de skal lave noget, som de er gode til i forvejen. Ydermere oplever vi, at nogle af eleverne gør det til en konkurrence at lave den bedste TikTok, hvilket resulterer i, at de elever som understøttes bedst af en præstationsorienteret motivation, straks blev motiveret i form af, at de ville lave den bedste TikTok.

Den præstationsorienterede motivation var yderligere at finde ved følgende observation: *“For nogle skyldtes det nok, at der gik lidt konkurrence i at ‘turde’ at smage”*. (Bilag 5, linje 14-15), hvor eleverne lidt fik lokket hinanden til at udføre opgaven, fordi de ikke ville være den, som ikke turde smage.

Desværre fungerede dette ikke, da eleverne skulle smage på tun, da vi oplevede at

“Det var faktisk overraskende mange af eleverne, der ikke havde lyst til at smage på den her ret, fordi den indeholdt tun. Vi har godt nok ofte hørt, at elever ikke er glade for fisk i madkundskabsundervisningen, men vi troede egentlig tun faldt lidt uden for kategori” (Bilag 5, linje 18-22).

Dette kan være fordi dét at smage på tun ikke er en konkurrence om, hvem der tør smage på noget, som de ikke kan lide, men mere om at smage på noget, som de ikke kender. En anden faktor, som kunne spille ind her, er det faktum, at eleverne alle sammen indtog shottet sammen, med rig mulighed for snak og udfordringer, hvorimod de indtog tunen i stilhed, imens vi samlede op på undervisningen. Derfor gav vi dem heller ikke mulighed for at udstede konkurrencer om, hvem der turde spise tun.

Undervisningen understøttede samtidig elever, som havde en vidensorienteret motivation, dette kunne vi bl.a. se ved følgende observation:

“Eleverne sad meget koncentrerede og så på de forskellige videoer, som vi præsenterede dem for. Man kunne også fornemme, at der var lidt småsnak ved bordene omkring, hvad det var de så på”(Bilag 5, linje 6-9).

Her kan der igen være flere faktorer, der spille ind. Det kan både være fordi eleverne oplever, at de kender til de her TikToks, så de allesammen har en mening om dem og en idé om hvad de handler om, men det kan også være vidensorienteringens motivationsfaktorer, som spiller ind, hvis dette er måden, som de altid agerer inden for undervisningen i madkundskab.

Anden undervisningsgang

I vores anden undervisningsgang, hvor vi lod eleverne arbejde selvstændigt med produktionen af deres TikToks, antog vi, at vi primært ville opleve, at de elever med involverings- og mestringsorienteret motivation ville opleve, at denne undervisningsgang især tilgodeså dem og deres motivationsorientering.

Særligt den mestringsorienterede motivation kommer til udtryk ved følgende observation: *“Eleverne havde virkelig godt styr på, hvordan man lavede en TikTok, det gik helt vildt stærkt”* (Bilag 6, linje 30+31).

Dette er en observation, hvor vi faktisk bliver overraskede over elevernes mestring af mediet TikTok. Vi havde faktisk vores tvivl om, hvorvidt eleverne ville kunne nå at løse opgaverne inden for tidsrammen, men det viste sig, at grundet elevernes erfaring indenfor konstruktion af videoer på TikTok og deres motivation heraf, var de meget mere effektive, end vi havde antaget på forhånd.

Denne form for mestringsorienteret motivation ser vi igen, når vi om en bestemt gruppe skriver, at

“De var meget selvkørende ift. at lave TikTok, vi var ovre hos nogle grupper, som var i gang med maden, for at se, om de huskede at filme, og de viste os ivrigt, at de allerede havde optaget klip af de første tre processer, samt redigeret dem.” (Bilag 6, linje 37-40)

Her ser vi ikke kun, at eleverne er langt hurtigere til at arbejde i TikTok, end vi først havde regnet med, men også at de virker stolte af at kunne vise os, netop hvor gode og hurtige de har været. Her kan vi dog ikke vide, om de viser det til os, fordi de vil virke bedre end de andre, hvilket ville tyde på, at de er blevet motiveret af præstationsorienteringen, eller at de specifikt vil vise det til os, hvilket kan pege på, at de i denne anden undervisningsgang følte en bedre relation til os, og derfor oplevede motivation via relationsorienteringen.

Om netop denne elevgruppe nævner vi også, at: *“Særligt denne gruppe oplevede vi som værende meget stille og udeltagende i den teoretiske del i første undervisningstime, og vi noterede hvor godt det var, at de var så deltagende i denne time”*(Bilag 6, linje 41-44), hvilket igen viser at netop denne gruppe viser betydeligt mere motivation under anden undervisningsgang end i løbet af den første. Dette kan igen være pga., at de oplever en form for mestringsorientering, eftersom de var virkelig skarpe til at arbejde med TikTok, både ift. de forskellige virkemidler, som videoen skulle indeholde, men også det tekniske aspekt i konstruktionen af videoen.

Det er desuden også muligt, at de havde fået en bedre relation til os som undervisere, efter at de havde haft en lille uges tid til at “komme i tanke om”, at vi rent faktisk også havde undervist dem i vores praktik, men også en undervisningsgang til lige at se os an og blive præsenteret for det emne, som de skulle arbejde med, så det ikke var så fremmed for dem, at der kom to lærerstuderende, som skulle prøve noget af i deres undervisning.

Desuden oplevede vi, at *“Der virkede til at gå lidt konkurrence i at skulle lave den bedste TikTok, både fordi den skulle vises for klassen, men måske også fordi de vidste, at vi havde fået tilladelse til at bruge nogle af videoerne”* (Bilag 6, linje 44-46). Her fremgik det tydeligt, at de elever med en præstationsorienteret motivation blev motiveret af at skulle lave den bedste TikTok, både fordi de skulle vise den til klassen, men også fordi de vidste, at vi skulle bruge videoen til et projekt.

Dette stod desuden i kontrast til en enkelt gruppe, som ikke havde forældresamtykke til, at vi måtte anvende deres video ifm. eksamen. De virkede ikke lige så motiverede som de øvrige elever og inddrog os heller ikke lige så ivrigt i deres process med at konstruere videoen, måske fordi de følte, at vi ikke var lige så interesserede i deres video, når vi nu ikke kunne bruge den. Derfor var deres præstationsorienterede

motivation ikke dobbeltsidet ligesom de øvrige grupper, som havde en motivation for at præstere for klassen, men samtidig for os - og heraf hvem ellers der skulle se videoen ifm. vores eksamen, hvilket fremgår af følgende observation:

“De elever, som ikke havde medbragt forældresamtykke, sagde først, at vi gerne måtte bruge dem, på trods af manglende forældretilladelser, og vi måtte forklare dem, at det måtte vi desværre ikke. Eleverne i den gruppe, som ikke havde medbragt forældretilladelser til at vi måtte indsamle deres videoer, virkede desværre herefter til ikke at arbejde lige så ivrigt med deres projekt. De inddrog os heller ikke på samme måde i deres proces med produktionen af TikTok-videoen som de øvrige grupper” (Bilag 6, linje 76-82).

Dette har vi valgt ikke at forholde os til i produktionen af det endelige læremiddel, da vi ikke vurderer, at det vil udgøre en reel problematik i en undervisningssituation under normale omstændigheder. Vi vurderer, at de elever, som ikke havde forældresamtykke, måske følte sig udenfor fællesskabet og dermed ikke oplevede den motivation, der kom af at skulle aflevere produktet til vores opgave. I en almindelig undervisningssituation vil den præstationsorienterede motivation udelukkende handle om at skulle præsentere det bedste produkt for sine klassekammerater.

Endnu et sted i vores observationslogbog, som kan fremhæve et sted, hvor vi oplevede mangel på motivation, er når én af grupperne i løbet af undervisningen beklager sig, idet at: *“Vi fik af vide af en gruppe, at de gerne ville have kunnet bruge Instagram Reels i stedet for, da det var den platform, de primært brugte selv og var mest kendte med, den indeholdte nogle andre redigeringsværktøjer”*(Bilag 6, linje 63-66), hvilket indikerer, at disse elever faktisk ikke opnåede den motivation, som de andre elever havde oplevet via mestringsorienteringen, eftersom de ikke var lige så skarpe til det program, vi som lærere havde bestemt, at de *skulle* arbejde i.

Eftersom vi allerede på forhånd havde besluttet os for at bestemme, hvilket medie eleverne skulle arbejde i, fratager vi også eleverne muligheden for at føle sig involveret og blive motiveret af denne orientering. Hvis man som lærer, på trods af disse opfordringer fra eleverne, stadig vælger at lærerstyre, hvilket medie der skal anvendes, må der derfor ligge en grund bag. Denne grund kunne være, at læreren selv havde sat sig ind i at redigere på netop den valgte platform og derfor kun havde

mulighed for at assistere eleverne i redigeringsprocessen her. Eftersom eleverne dog var bedre end både os og deres madkundskabslærer til at redigere i TikTok, var dette dog ikke et krav, der gav mening. Derfor har vi valgt i det endelige læremiddel, at elevernes produkt skal fremstilles på et selvvalgt medie.

Til sidst i undervisningen, da vi bad eleverne om at give feedback på de to undervisningsgange, kom de med flere forskellige pointer, som viste sig at være relevante for vores problemstilling:

“En elev sagde fx.: “Jeg synes, det var fedt at få lov at prøve at efterligne nogle af de videoer, jeg har set på TikTok”. En anden elev sagde: “Jeg kunne godt lide at få lov til at opfinde mit eget sundhedstip” En tredje elev sagde: “Normalt er vi bare sådan mødt ind, og så skal vi lave mad ud fra en opskrift, men her fik vi lidt lov til selv at bestemme hvad vi ville lave”(Bilag 6, linje 85-89).

Her giver alle tre elever klart udtryk for, at de har oplevet, at de er blevet motiveret for arbejdet med sundhedstips på TikTok. Dette tyder på, at eleverne har haft en involveringsorienteret motivation, da eleverne får lov til at arbejde selvstændigt og uden for mange rammer sat op af læreren.

Vi bider desuden mærke i sætningen: *“(...) efterligne nogle af de videoer jeg har set på TikTok”* (Bilag 6, linje 85-86) i citatet fra den første elev, hvilket desuden kan pege på en mestringsorienteret motivation, da eleven synes motiveret af at skulle arbejde med noget, han tilsyneladende allerede mestrer, da han har en forhåndsviden om, hvordan videoer bliver fremstillet på TikTok, grundet de videoer omhandlende emnet, som han allerede er bekendt med og kan sammenligne sin egen produktion med.

Vi bad dem også komme med noget konstruktiv kritik ift. videre arbejde med vores undervisningsmateriale, og: *“Hvis de skulle komme med noget, som kunne være bedre ift. dagens undervisningen, var det, at de gerne ville have kunnet anvende andre fødevarer end grove grøntsager”(Bilag 6, linje 89-91).*

Dette kan ses som en læreropstillet ramme, som de *skal* overholde. Dette kan være med til at skabe et benspænd for de elever, som motiveres gennem involveringsorientationen, da de kan føle en form for lærerstyring, idet de ikke må

anvende andre fødevarer end grove grøntsager. Her kan man så diskutere, om læreren i alle tilfælde bør omstrukturere opgaven for at fremme elevernes involveringsorienterede motivation. I dette tilfælde mener vi, at opgaven simpelthen ville ændre for meget karakter ift., hvad det egentlige læringsmål er. Dette skyldes, at vi har en formodning om, at eleverne ville lade de grove grøntsager indgå som en perifer råvare i deres ret. Derfor vil vi i det her tilfælde ikke gå på kompromis ved at lade eleverne anvende andre råvarer i vid udstrækning. Det ville naturligvis være en mulighed at stilladsere opgavekriterierne i en anden retning, således at eleverne i en eller anden udstrækning måtte bruge flere råvarer end de opstillede. Hertil opstår dog også et praktisk problem i, hvad der skal købes ind til elevernes TikToks.

Ifm. den analyserende del af dette afsnit, har vi særligt lagt mærke til, at mestrings- og involveringsorienteret motivation var de motivationsorienteringer, som gik igen i løbet af vores undervisning. Dette kunne tyde på, at det at anvende et medie som TikTok til at undervise i madkundskab kunne være en god idé, da det tilgodeser de elever, som har netop disse motivationsorienteringer. Dette sker, da vi ikke blot lader eleverne arbejde med et værktøj, som de allerede har mestret til en hvis grad, men også lader dem arbejde selvstændigt med det gennem en eksperimenterende og legende tilgang. Dermed er det lidt tvetydigt, om eleverne kan lide at arbejde med TikTok, fordi de kender det fra deres hverdag, eller fordi de er virkelig gode til at bruge det. Men ifølge Mettes Pless' motivationsorienteringer er begge disse påstande sande, men spiller ind i forskellige grader for forskellige elever.

Elevernes kildekritik

Vi havde ifm. udviklingen af vores undervisningsplan (Bilag 4) opstillet nogle refleksionsspørgsmål, som eleverne skulle have med i tankerne, når de arbejdede med diverse diet hacks. Disse spørgsmål er udarbejdet vha. Pietras & Poulsens teori om undervisning i kildekritik. Disse spørgsmål er vigtige for at hjælpe med at stilladsere for eleverne, hvad det er, de skal se efter, når de skal vurdere om en kilde er pålidelig eller ej.

Vi ved på forhånd, at eleverne har en forhåndsviden om sundhed, grundet vores undervisning af eleverne i praktik. Derfor var vores primære mål at få aktiveret denne viden, og få eleverne til at anvende den ift. de videoer, som de så. Vi vil derfor se, hvilke tegn på læring, som eleverne havde ift. at forholde sig kritiske til de

forskellige sundhedstip, som de blev præsenteret for. Disse tegn på læring tager udgangspunkt i vores observationer fra de to undervisningsgange, samt de elevproducerede videoer, som vi havde fået forældresamtykke til at bruge til projektet.

Første undervisningsgang

I vores første undervisningstime, da vi præsenterede eleverne for et diet hack, der indebar at drikke et shot af honning, kanel og æblecidereddike, udbrød én af eleverne: *“hvis det er sådan her man bliver sund, så vil jeg hellere spise salat!”* (Bilag 5, linje 16-17). Selvom eleven udtaler, at han ikke agter at prøve dette diet hack igen, men dette gør han på det forkerte grundlag. Han mener, at han ikke vil drikke dette igen, grundet dets dårlige smag, og ikke fordi han har forholdt sig kildekritisk over for de sundhedsmæssige aspekter.

Dog viste det sig alligevel, at: *“de havde en god forståelse for, hvilke af de her TikTok der var gode og dårlige, i hvert fald de elever som bød ind”*(Bilag 5, linje 25-26), hvilket peger på, at vi havde den opfattelse, at en del af eleverne havde en vis forforståelse for, hvad der virkede, og hvad der ikke gjorde, men de kunne stadig ikke helt forklare hvorfor.

Herefter spurgte vi mere direkte ind til deres viden, ud fra de spørgsmål, som *“Ellers havde de faktisk en fin forståelse, af hvilke af de her tips der réelt virkede, da vi fik stillet dem de spørgsmål, og spurgte ind vha de spørgsmål, som vi havde forberedt hjemmefra”*(Bilag 5, linje 33-35). Dette tyder på, at netop stilladseringen af eleverne ift. spørgsmål, som de kunne reflektere over for at at forholde sig kritiske over for kilden, hjalp eleverne. Dette kan vi se, da der herfra skete en markant udvikling i kvaliteten af elevernes svar. Her var fx. elever, som sagde at

“Der er jo ingen af de her diæt hacks, som kan fjerne kalorier, så derfor kan det ikke lade sig gøre at spise eller drikke noget, og deraf kunne tabe sig, altså der er jo ikke noget du kan spise eller drikke for at fjerne kalorier”(Bilag 5, linje 37-39).

“De diet hacks, som er noget lort, lover ofte et eller andet, fx. at man taber sig eller får større muskler”(Bilag 5, linje 49-50).

“Den er jo egentlig ret sund, men der er bare mange kalorier i [Vi spurgte hvorfor?] fordi der er rigtig meget fedt i og hvis den skulle have mindre kalorier, skal der være en anden grøntsag end avocado”(Bilag 5, linje 52-54).

Disse citater er langt mere argumenterende, end de tidligere påstande havde været, og eleverne kunne fortælle, *hvorfor* et diet hack virkede eller ikke virkede, i stedet for blot at bedømme kvaliteten af diet hacked ud fra smag. De virkede nu i stand til fagligt at kunne begrunde, hvorvidt et sundhedstip er påstand eller fakta. Desuden kunne de perspektivere de forskellige diet hacks, ift. hvad der kendetegner de gode og de dårlige kilder, som også er en læring i at kunne se, hvilke virkemidler der bliver anvendt for at styrke troværdigheden, og hvilke der ofte bliver anvendt ved sundhedstip med lavere troværdighed, eller som er direkte upålidelige. Eleverne viser sågar, at de har forståelse for, at fedt har et højt kalorieindhold, men kan stadig argumentere for, at det stadig er sundt på trods af det høje kalorieindhold, men grundet det sunde fedtindhold. Dermed kan eleverne altså ikke blot vurdere det ud fra et kaloriemæssigt indtag, men de vurderer fødevaren som en helhed. Dette på trods af at de også er opmærksomme på, at vægttab og vægtøgning handler om kalorieindtaget. Dette viser kildekritik på et højt niveau.

Anden undervisningsgang

Da vi i anden undervisningsgang kort opsamlede på, hvad vi havde lært om i sidste uge, viste det sig at eleverne *“kunne heldigvis huske de ting vi kom frem til sidst”(Bilag 6, linje 10-11)*. Dette viste, at eleverne ikke blot havde deltaget i timen, men også havde fået noget ud af den, som de stadig kunne huske en uge senere. Desuden oplevede vi, at:

“Første undervisningsgang synes eleverne også var spændende, og de synes faktisk, at de fik rigtig meget god viden ud af den. Nogle af eleverne oplevede sågar, at når de stødte på de her sundhedstips på TikTok, at de faktisk reflekterede over dem”(Bilag 6, linje 109-113).

Dét eleverne her viser er, at de har forholdt sig kildekritisk i deres fritid, uden bevidst at skulle analysere diet hacked, men at det i stedet kommer naturligt til dem. Dette viser at de har opnået en læring, da eleverne underbevidst har disse spørgsmål for øje, og dermed til en hvis grad kan navigere og prøve at analysere i de her diet hacks, uden at det er en “opgave” fra læreren. Dermed er en del af stilladseringen ift. de

opstillede spørgsmål nået, og nu kan eleverne i en højere grad end tidligere anvende deres viden til at forholde sig kildekritisk.

Særligt den læring gjorde, at de kunne forholde sig kildekritisk til de videoer, som lovede dem vægttab eller sundhed ved indtagelsen af ét måltid. Dette ses i følgende observation: *“Noget eleverne især gentog, var at “man ikke bare kan spise ét måltid eller én slags mad og blive sund eller tabe sig”*(Bilag 6, linje 85-86).

Tegn på læring i elevvideoer

Som afslutning på undervisningen, havde eleverne selv fremstillet nogle videoer. I denne undervisningssekvens havde vi sagt til en af grupperne, at hvis de brugte tang i deres video, så ville vi hjælpe dem og “give” dem information om, hvorfor netop tang er sundt og passer særligt godt ind under det kostråd, som de arbejdede med:

“Det mest interessante ved dette var dog, at da eleverne fik tilberedt tangen og smagt på den, synes to af de fem elever, som smagte det, at det smagte “af rådden lort”, men selvom det var drengenes egentlige mening om tang, var det ikke noget, der afspejlede sig i deres TikTok, hvor en af de to drenge faktisk spiser et stykke tang uden at fortrække en mine”(Bilag 6, linje 51-56).

Dette moment brugte vi til at *“(...) tale med gruppen, og senere resten af klassen, om hvorvidt denne her elev egentlig kunne lide tang. Dette skaber desuden en samtale om, hvor nemt det egentlig er at få noget til at fremstå anderledes på sociale medier, og at mange af de fødevarer, som vi ser anvendt på de sociale medier, faktisk ofte er skjult reklame”*(Bilag 6, linje 57-61).

Denne læring opstår lidt spontant og skaber rum for en undervisning baseret ud fra en specifik kontekst, hvor vi har særlig mulighed for at vise eleverne, hvor nemt det er at skabe et falsk billede på nettet. Dette skaber desuden et yderligere fokus hos eleverne om ikke at skulle stole på alt på nettet, når selv deres klassekammerater kan snyde dem på denne måde. Dette viser desuden overfor de øvrige elever, hvorfor nogle influencers vælger at markedsføre produkter, som de måske ikke selv kan stå inde for, da gruppen med de her drenge jo ikke selv har valgt at anvende produktet, men blot er blevet “betalt” af os for at anvende produktet i deres video. Dette er selvfølgelig en kildekritik, som går udover sundhed ift. madkommunikation, da tang jo alt andet lige stadig er sundt. Det giver dog eleverne indblik i, hvilke faktorer der

kan spille ind, når influencers viser nogle sundhedstip eller andet, som de måske ikke engang selv kan stå inde for.

Særligt elevernes viden kommer til udtryk i deres selvproducerede diet hack, hvor de tager udgangspunkt i fødevarestyrelsens anbefalinger om at spise flere grove grøntsager. Derfor er det allerede et brugbart diet hack, da det er en anbefaling fra højeste instans. Elevernes opgaver er derfor at informere om, hvorfor de har valgt netop *de* fødevarer, som de har, samt skabe belæg for, at deres fødevarer udgør et brugbart diet hack. Netop dette gør grupperne i høj grad, hvor de viser, at de både har forstået, hvad et brugbart diet hack bør, og hvad det ikke bør indeholde. Dette tilskynder vi særligt vha vores arbejdsark, som har været med til at stilladsere elevernes arbejde, hvor de på forhånd har gjort sig tanker om de respektive fødevarer som de anvender.

Feedback fra lærerne

Ud fra ovenstående analyse og diskussion har vi lavet rettelser i vores læremiddel og har herefter sendt dette ud til to folkeskolelærere, som skulle afprøve det i praksis, jf. DBR modellen. Denne plan viste sig desværre umulig at udføre, da folkeskolerne lukkede i december 2021 og frem til januar 2022 pga. corona-pandemien. Dette betød, at de lærere, som vi var kommet i kontakt med, og som skulle afprøve vores læremiddel af denne årsag, ikke havde mulighed for at afprøve det alligevel. Derfor har vi valgt, at den bedste mulighed for at kunne opfylde dette punkt i DBR under omstændighederne, var, at vi sendte vores læremiddel ud til to lærere. Ingen af lærerne kunne desværre nå at afprøve forløbet i praksis inden deadline for denne opgaves aflevering, men de har givet os noget skriftligt feedback på vores læremiddel.

Ud fra lærernes feedback (Bilag 8) vil vi vurdere, hvilken konstruktiv feedback, som vi finder det væsentligt at redigere ind i vores endelige læremiddel. Vi har med højst sandsynlighed et andet udgangspunkt for at vurdere ting, så som tidsrammer og elevernes kunnen, end lærerne, som har afgivet feedback, eftersom vi har afprøvet forløbet i praksis.

En af de ting, som skaber forvirring hos Lærer 2, er et af de to diet hack som indgår i læremidlet. Om dette skriver Lærer 2 at:

“Den ene opskrift (QR-kode 1) kan jeg dog ikke se, hvad de der cinnamonkugler [omhandlende det diet hack, hvor eleverne skal drikke et shot bestående af kanel, æblecidereddike, varmt vand og honning] er for noget (eller også er jeg bare uvidende 😊), så den er svær at handle ind til” (Bilag 8.2, linje 14-17).

Denne feedback er taget til efterretning og rettet i vores endelige læremiddel, hvor vi har tilføjet indkøbslister samt en kort beskrivelse af, hvad de to opskrifter egentlig er, da det også fremgår af feedbacken, at hun foruden at mangle en indkøbsliste, også er i tvivl om, hvad opskriften egentlig er på.

Et andet væsentligt punkt er Lærer 1, som er i tvivl om, hvorvidt man kan nå at udføre læremidlet på to undervisningsgange af to lektioner. Dette udtrykker hun på baggrund af flere sekvenser i læremidlet. Første sted er ift. indledningen på undervisningen, hertil skriver Lærer 1: *“Alene denne del af opgaven, hvor læreren viser videoerne, eleverne selv leder efter videoer, klassen svarer på jeres spørgsmål mv., vil tage de første to lektioner”*(bilag 8.1, linje 17-19). Her viste vores erfaring dog, at dette sagtens kunne lade sig gøre med vores gruppe af elever. Vi vurderer derfor, at det ikke er væsentligt at ændre i det endelige læremiddel. Det skal dog siges, at hver elevgruppe selvfølgelig er forskellige, og derfor kan tidsplanen for at udføre et givent læremiddel være forskellig. Der kan dog også være en chance for at læreren ikke har anvendt TikTok i undervisningen tidligere og af denne årsag ikke er inde i, hvor effektive eleverne er på SoMe. Det er dog værd at nævne, at vi selv blev utroligt overraskede over lige præcis hvor hurtigt eleverne kunne arbejde på TikTok.

Desuden skriver Lærer 1 yderligere om tidsrammen ifm. første undervisningslektion:

“I skriver, at de skal afprøve 'nogle' videoer. I har afsat fire lektioner. Det fungerer nok ikke helt. Enten skal I afsætte mere tid, eller de skal blot udvælge én video, med mindre de skal lave noget af maden hjemme. Det kan vi næppe forvente. Såfremt de fire lektioner skulle ligge samlet, bliver I også udfordret på indkøb”(Bilag 8.1, linje 2-10).

Her må vi antage, at Lærer 1 ikke har set vores to QR-koder og links til de to videoer, som vi agter at vise eleverne. Eftersom disse videoer sammenlagt tager 61 sekunder, antager vi, at vi sagtens kan nå at se begge videoer, hvilket vi også nåede i praksis.

Desuden ytrer Lærer 1 også, at vi bliver udfordret på indkøb ift. tidsrammen, dette problem forventer vi, at vi vil afhjælpe ved at have tilføjet en indkøbsliste til de to QR-koder, som er med til at skabe et bedre overblik over indkøbene.

Ift. sidste undervisningsgang, hvor eleverne skal konstruere deres eget diet hack på et selvvalgt medie, skriver lærer 1 ift. tidsrammen at: *“Dette varer i hvert fald to lektioner... [om at lave og filme diet hack]”*(Bilag 8.1, linje 23).

Denne kritik på tiden udspringer med størst sandsynlighed af, at læreren ikke har erfaring i at arbejde med TikTok i undervisningen og deraf negligerer elevernes erfaring og effektivitet ift. at konstruere en video TikTok. Vores egen erfaring viste, at eleverne var ekstremt effektive, og at konstruering og redigering af en video på TikTok var væsentlig hurtigere end de medieredskaber, som vi anvendte ifm. vores skolegang (eksempelvis Windows Moviemaker og Apple iMovie). Foruden det lettere og hurtigere brugerinterface har eleverne også en helt anden erfaring i at anvende værktøjerne, da det er noget, størstedelen af eleverne arbejder med i deres fritid. Vores erfaring viste altså, at dette sagtens kunne lade sig gøre indenfor den afsatte tidsramme. Men det er som tidligere beskrevet selvfølgelig afhængigt af den enkelte elevgruppe, og her mener vi, at det er et valg man som lærer kan træffe på baggrund af kendskabet til gruppen.

Desuden oplever Lærer 1, at vi ikke definerer, hvad der skal til for, at et diet hack “virker”, hvilket ses i citatet:

“Hvad betyder 'virker'? Vær opmærksom på, at læringsmålene skal være lette at måle på. I mener næppe noget med, om det teknisk virker:-)).

I skriver indledningsvist, at opgaven skal handle om sundhed, og I beskæftiger jer også senere i opgaven med sundhed. Mon det er i relation hertil, eleverne skal undersøge, om hack'et 'virker'”(Bilag 8.1, linje 14-20).

Dette vil vi ændre til, at vi i læremidlet bruger ordet “brugbart”. Dette er fordi et diet hack godt kan være “sundt”, men samtidig ikke holder, hvad det lover. Eksempelvis er et shot med æblecidereddike, kanel, flydende honning og varmt vand ikke direkte usundt, men i videoen får vi af vide, at det hjælper dig med at tabe vægt og detoxer din krop, hvilket det ikke kan overholde.

Ydermere mener Lærer 2, at vi ikke konkret kan måle på, om eleverne har opfyldt deres læringsmål. Her mener hun, at ordet “vurdere” er svært at måle på.

“Tegn på læring er altid det sværeste at finde, men her skal I finde noget konkret som viser, at eleverne kan opfylde målene, og eftersom målet er, at eleverne skal kunne vurdere noget, er det ekstra svært at finde tegn på, at eleverne evner det 😊”(Bilag 8.2, linje 11-13).

Her læser vi, at Lærer 2 mener, at vi ikke bør bruge ordet “vurdere” i læringsmålene, ift. at vurdere om et diet hack er brugbart. Dette skyldes, at læreren kan have svært ved at finde tegn på, hvorvidt eleverne kan vurdere noget, samtidig med at det kan være svært for eleverne at forstå, hvad der egentlig er målet for læring. Derfor har vi i stedet valgt at gøre brug af frasen “gøre rede for” i læringsmålene, da vi mener det kan skabe et bedre overblik for både læreren og eleverne. Læreren kan bedre vha. samtale med eleverne få et indblik i, hvorvidt eleverne kan redegøre for om et diet hack er brugbart.

Handleperspektiv

I dette afsnit vil vi komme med vores bud på det endelige læremiddel, som er udarbejdet på baggrund af denne opgaves empiri, teori, analyse, diskussion, samt feedback fra lærere. Til at udarbejde læremidlet har vi gjort brug af DBR’s fire faser, som har ledt os frem til det endelige læremiddel.

TikTok går Madamok!

Om forløbet

Varighed: ca. 4 lektioner (3 t) i 7.-8. classes valghold i madkundskab.

Forfattere: Jens Frank vom Braucke, Nicklas Freier

Du har garanteret stødt på det adskillige gange, når du sidder og scroller på TikTok - Madvideoer. Alt fra videoer om, hvordan man kan spise eller drikke forskellige fødevarer, som kan give én større muskler eller en slankere figur, til videoer som prøver at vise, hvordan du kan lave en sund og lækker madpakke. Men hvorfor er der så mange forskellige videoer omkring mad, og hvorfor er nogle af dem brugbare, mens andre ikke er?

I forløbet skal I arbejde med TikTok i madkundskab. Først vil I blive stillet til opgave at prøve at finde frem til forskellige madvideoer som flourer på TikTok. Efterfølgende vil I skulle afprøve nogle af videoerne og diskutere jer frem til, hvilke madvideoer der er brugbare.

Med denne viden i bagagen vil I blive stillet til opgave at skulle lave jeres egne sundhedstip, med afsæt i en samfundsmæssig problematik. Dette kunne være mad med lavere klimaaftryk, lavere indhold af mættet fedt eller andet. Men i dette tilfælde vil det handle om, hvordan man kan få danskere til at spise flere grove grøntsager.

Læringsmål

- Jeg kan gøre rede for, om et diet hack er brugbart.
- Jeg kan selv fremstille et brugbart diet hack.

Lærervejledning

Formålet med forløbet er, at eleverne lærer at forholde sig kritisk til den sundhedsinformation, som de dagligt møder på sociale medier. Tidligere har sundhedsmyster primært floreret i dagblade og har derfor ikke været lige så let tilgængelige for børn, som de er nu. Det kropsideal, som de unge støder på på diverse medier, er også med til tidligt at sætte fokus på, hvordan de unge skal se ud for at efterleve dette.

Forløbet giver eleverne bedre forudsætninger for at kunne skelne mellem skidt og kanel på de sociale medier, så de kan forholde sig kritisk og være kompetente til at vælge de videoer, som rent faktisk er nyttige ift. kost og sundhed, nu hvor børn og unge langt hyppigere end tidligere bliver præsenteret for forskellige sundhedstip. Sundhedstip, som ofte kan virke tiltalende med deres ekstremt hurtige virkninger og lette tilgang.

Særligt vigtigt er det at kunne have kompetencerne til at kunne fravælge sundhedstip, som er potentielt sundhedsskadelige. Dette blev der især sat fokus på i 2018, da bloggeren Fie Laursen lagde en youtube video op, hvor hun opfordrede sine følgere til at faste og kun drikke vand, hvilket ville resultere i et nemt vægttab. Dette resulterede i, at flere unge blev indlagt.

Videre arbejde

Dette forløb kan med fordel sættes i sammenhæng med et forløb, der omhandler madkommunikation på nettet, og hvordan man får mad til at se lækker ud på nettet - heriblandt sociale medier. Man kan også lave forløbet i længere tid og evt. sætte nogle af de andre kostråd i fokus, eller arbejde med løsninger på andre problematikker, fx. lave råd til madlavning med et lavere klimaaftryk.

Fælles mål

Mad og sundhed - Kommunikation og samfund

- Eleven kan analysere interessebåret mad- og sundhedskommunikation.
- Eleven har viden om digitale virkemidler i kommunikation om mad og sundhed.
- Eleven kan præsentere et selvskabt sundt måltid i et udvalgt medie.
- Eleven har viden om mediers præsentationsteknikker.

Tegn på læring

Vi giver her nogle bud på nogle forskellige fokuspunkter, som læreren kan observere på i løbet af undervisningen for at få en idé om hvorvidt, eller i hvilken grad eleverne opnår den ønskede læring ifm. forløbet. De forskellige læringsmål er udarbejdet ud fra de opstillede læringsmål og er inddelt i niveauer.

Jeg kan gøre rede for om et diet hack er brugbart.

Niveau 1:

Jeg kan gøre rede for om en diet hack brugbart.

Niveau 2:

Jeg kan gøre rede for om et diet hack er brugbart og forklare hvorfor.

Niveau 3:

Jeg kan gøre rede for om et diet hack er brugbart, forklare hvorfor det virker, samt gøre rede for hvilke præsentationsteknikker, det benytter sig af.

Jeg kan selv fremstille et brugbart diet hack

Niveau 1:

Jeg kan selv opstille et brugbart diet hack.

Niveau 2:

Jeg kan selv opstille et brugbart diet hack, samt gøre brug af de præsentationsteknikker, som er kendetegnet ved det valgte medie.

Niveau 3:

Jeg kan selv opstille et brugbart diet hack, forklare hvorfor det virker, samt gøre brug af de præsentationsteknikker, som er kendetegnet ved det valgte medie.

Se på sundhedstips

1. Eleverne inddeles i grupper af 2-3 elever.
2. Alle i gruppen går nu på jagt efter en madrelateret video på TikTok.
3. Grupperne udvælger den video som de bedst kan lide, af de 2-3 de har fundet, og sender til læreren.
4. Læreren fremviser de forskellige videoer, samt to videoer med madrelateret indhold, som læreren har handlet ind til. (Anvend evt. disse to qr-koder).

QR-kode 1 [Link 1](#)

QR-kode 2 [Link 2](#)

5. Tal om i klassen:
 - a. Hvad er forskellen på de forskellige diethack/sundhedstips?
 - b. Hvilke sundhedstips er gode, og hvilke tror I ikke virker? Hvorfor? Hvorfor ikke?
 - c. Hvad vil det sige, at noget er sundt?
 - d. Hvad kendetegner de dårlige sundhedstip?
 - e. Kan det lade sig gøre at tabe sig ved at spise en fødevare?
6. Eleverne skal afprøve det første sundhedstip eller diet hack (QR-kode 1) som er et shot bestående af æblecidereddike, kanel, honning og varmt vand.
7. Tal med eleverne i plenum
 - a. Hvordan smagte det?
 - b. Tror I det virker? Hvorfor/Hvorfor ikke?
8. Eleverne bliver sendt ud for at afprøve det andet sundhedstip (QR-kode 2), som er et pitabrød med en tunsalat.
9. Tal som afrunding på timen om:
 - a. Hvilke virkemidler anvender de for at få det til at fremstå troværdigt?
 - b. Hvilke virkemidler anvender de for at få det til at fange seerens opmærksomhed?
10. Lektier til næste gang er at finde et godt diet hack og et dårligt diet hack.

Indkøbsseddel
☐ Æblecidereddike
☐ Kanel
☐ Honning
☐ Tun
☐ Salat
☐ Pitabrød
☐ Rødløg
☐ Gulerødder
☐ Kål
☐ Græsk yoghurt
☐ Mayonnaise
☐ Evt. dild

Lav en sund TikTok

1. Fælles opsamling i plenum for sidste gang.
 - a. Kan eleverne huske, hvilke virkemidler man anvendte i en TikTok?
 - b. Kan eleverne huske, hvad der kendetegnede et godt diet hack?
2. Baggrund for opgaven.
 - a. *Fødevarestyrelsen anbefaler, at man skal spise 600 gram frugt og grønt om dagen, hvoraf 300 gram bør være grove grøntsager.*
 - b. *Generelt spiser vi for få grove grøntsager, hvordan får vi flere danskere til at spise flere grove grøntsager?*
 - c. Det skal eleverne komme med deres bud på ved anvendelsen af de grove grøntsager, der er købt ind.
3. Eleverne inddeles i grupper af 3-4 elever.
 - a. *Sørg for, at der er en i hver gruppe, der ved hvordan man laver en video på TikTok, Instagram Reels, eller YouTube Shorts.*
4. Grupperne skal fremstille deres egne diet hacks i et selvvalgt socialt medie.
5. Grupperne får udleveret et arbejdsark, som hjælper med at stilladsere opgaven for eleverne. Dette skal udfyldes og godkendes, før eleverne må gå i gang med at lave og filme deres diet hack.
6. Grupperne fremviser på skift deres videoklip og deres ret, som I smager på sammen.
7. Grupperne kan evt. uploade deres videoklip med hashtagget #MadAmok.

Indkøbsseddel:

☐ Dåse kikærter
☐ Grøn kål
☐ Broccoli
☐ Frost ærter
☐ Gulerødder
☐ Blomkål
☐ Hvidkål
☐ Div. rodfrugter
☐ Spinat

Arbejdsark

Hvilket socialt medie skal det laves til?	Hvem gør hvad?
Skal der være baggrundsmusik? Hvilken?	Hvilken ret/snack skal vi lave?
Hvilke grøntsager skal vi bruge?	Hvorfor er disse grøntsager sunde? (Find information på nettet)

Konklusion

Vi har ud fra denne vores analyse og diskussion ikke blot fundet ud af, at SoMe såsom TikTok kan være yderst gavnende ifm. undervisning i madkundskab, men også udviklet ovenstående læremiddel som det endelige produkt og handleplan for vores bachelorprojekt.

Vi har i denne opgave belyst, hvorfor det er væsentligt at undervise elever i kritisk madkommunikation på SoMe, da det er noget, som de i høj grad bliver præsenteret for i deres hverdag. Vi har ydermere fundet ud af, at internettet er en kilde, som de bruger hen i deres voksenliv, til at finde inspiration til mad og sundhed. Deraf findes vigtigheden i at undervise eleverne i at kunne navigere i alle de opslag, som findes på SoMe, og begrundet kunne reflektere over, hvilke der er brugbare.

SoMe er der, hvor eleverne har deres dagligdag, og er der, hvor de støder på netop disse opslag om mad og sundhed. Derfor er det væsentligt at lade netop SoMe indgå som en del af undervisningen. Ved at lade deres hverdag fra SoMe indgå som en del af undervisningen, understøtter vi samtidig de elever, som har en mestrings- og involveringsorienteret motivation. Ydermere opnår vi, ved at anvende SoMe som værktøj i undervisningen, en konstant læring, da eleverne underbevidst vil bruge deres viden i deres fritid.

Vha. de forskellige faser i DBR, som har været med til at stilladsere udarbejdelsen af læremidlet, analyse af vores teori, samt feedback fra lærere, har vi udviklet et undervisningsforløb. Grundet dette har vi ikke blot lavet en undervisningsplan, som vi har afprøvet, men har været tvunget til at forholde os kritiske over for os selv, og hvordan vi selv har undervist.

Dette undervisningsforløb skaber grobund for elevernes dannelse ift. at kunne forholde sig kritisk tænkende ift. madkommunikation i deres hverdag. Det har vi gjort vha. nogle stilladserede refleksionsspørgsmål, som kan hjælpe eleverne i deres refleksioner over, hvorvidt et sundhedstip er brugbart eller ej. Ved først at lade eleverne analysere og afprøve forskellige sundhedstips for dernæst selv at konstruere et sundhedstip, mener vi, at de får et bedre indblik i diet hacks, samt hvad der evt. kan ligge bag ikke-brugbare diet hacks, samt hvordan man kan gennemskue dem. Ved at oplyse eleverne ift. generel sundhed vil de derfor også bedre kunne forholde

sig reflekterende, når de møder sundhedstips på nettet, da de har en forståelse for hvad sundhed er.

Ved at inddrage elevernes livsverden fra SoMe og hvad de ser herpå, kan vi bedre give dem redskaberne til at kunne forholde sig kildekritiske, da det, at de bliver præsenteret for dem, er mere virkelighedsnært. Desuden mener vi også, at man kan anvende SoMe til at arbejde med præsentationsfremstilling, herunder også arbejde med hvordan det altid på de SoMe og reklamer er muligt at få maden til at fremstå mere æstetisk, end den fremstår i virkeligheden.

Litteraturliste

Børne- og undervisningsministeriet (2019) *Madkundskab (valgfag) Fælles mål*. Lokaliseret d. 27. Oktober 2021 på:

https://emu.dk/sites/default/files/2020-10/GSK_F%C3%A6llesM%C3%A5l_Madkundskab_valgfag.pdf

Christensen, O., Gynther, K., Petersen, T. B. (2012). Design-Based Research. Læring & Medier, vol.(9.), s. 1-20.

Brønnum Carlsen, H. (2017). *Madkundskabsdidaktik - Mellem fag og didaktik*. København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.

Justitsministeriet (2018). *Databeskyttelsesloven*. Lokaliseret d. 1. december på:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/502>

Jørgensen, M.(2020) *Influencere erobrer medielandskabet*. Lokaliseret d. 11. November 2021 på:

<https://www.sdu.dk/da/nyheder/forskningsnyheder/influencere-erobrer-medielandskabet>

Kristiansen, S., & Krogstrup, H. K. (2015). Deltagende observation. (2 udg.) Hans Reitzels Forlag.

Korndrup, J. (2017). *Diæt*. Lokaliseret d. 11. november på:

<https://denstoredanske.lex.dk/di%C3%A6t>

Lønstrup, V. (2018) *Fagfolk: Det er en hård kamp at bremse sundhedsmyster på internettet*. Lokaliseret d. 27. Oktober 2021 på:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/det-er-et-fuldtidsjob-aflive-myster-om-sundhed-paa-sociale-medier>

Pless, M. (2019). Unges motivation i udskolingen. I T. N. Rasmussen, & A. Søndberg (red.), *Motivation: i klasseledelse, relationer og didaktik* (s. 235-252). Kvan.

Pietras, J. & Poulsen, J. A. (2016). *Historiedidaktik*. København: Hans Reitzels Forlag.

Randorff, S., B. (2020) *SoMad*. Lokaliseret d. 27. Oktober på:

https://portals.clio.me/dk/madkundskab/4-9/forloeb/show-unitplan/?unit_plan=b

[375f15e-e373-4826-91d6-6ea999da7ad4&navigation=academic_goals&cHash=8f7b54de1398114db603f223ee462267](https://kost.dk/kost-og-sundhedstrends-forvirrer-eller-inspirerer-de?fbclid=IwAR1t4pEKz47XKKMqo-wFgy9UdTRV-CjRjYyEC79GxpFnzANjkaX8UQNo)

Rasmussen, T., J. (2018) *Kost- og sundhedstrends: Forvirrer eller inspirerer de?* Lokaliseret d. 11 November 2021 på:

<https://kost.dk/kost-og-sundhedstrends-forvirrer-eller-inspirerer-de?fbclid=IwAR1t4pEKz47XKKMqo-wFgy9UdTRV-CjRjYyEC79GxpFnzANjkaX8UQNo>

Redder, K.W., Siune, K. et Tonsgaard, O. (1976). *Introduktion til sociologisk metode*. København: Mungsgaards Forlag.

Svane, C. B. (U.Å.) *Foodstyling*. Lokaliseret d. 27. Oktober på:

<https://madkundskab.gyldendal.dk/valgfag/foodstyling>

UVM (2008). *Inspiration til folkeskolens sundhedsundervisning*. Lokaliseret d. 19 Oktober 2021 på:

http://static.uvm.dk/publikationer/2008/sundhedsuv/del_1_a.html

Bilag:

Bilag 1: Svar på spørgeskema

Link til spørgeskema:

<https://docs.google.com/forms/d/1jdQEWHV2ZP1Jg72crcSS14N7V9yq4gyRUnEV2cWUx70/prefill>

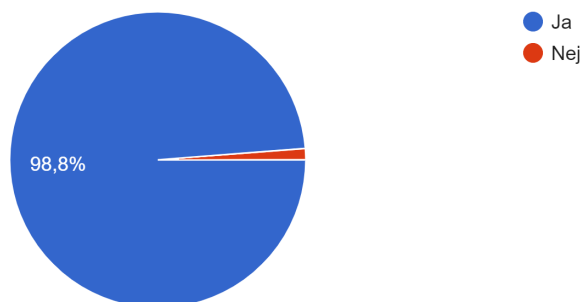
Link til svar på spørgeskema:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1N9jd6AHnxBBsBS63f18l-4diwfzGcRNMNUri15u7LtA/edit?usp=sharing>

Vi har valgt at tage et udpluk af de mest væsentlige ting fra vores spørgeskema, resten kan tilgås via. ovenstående link.

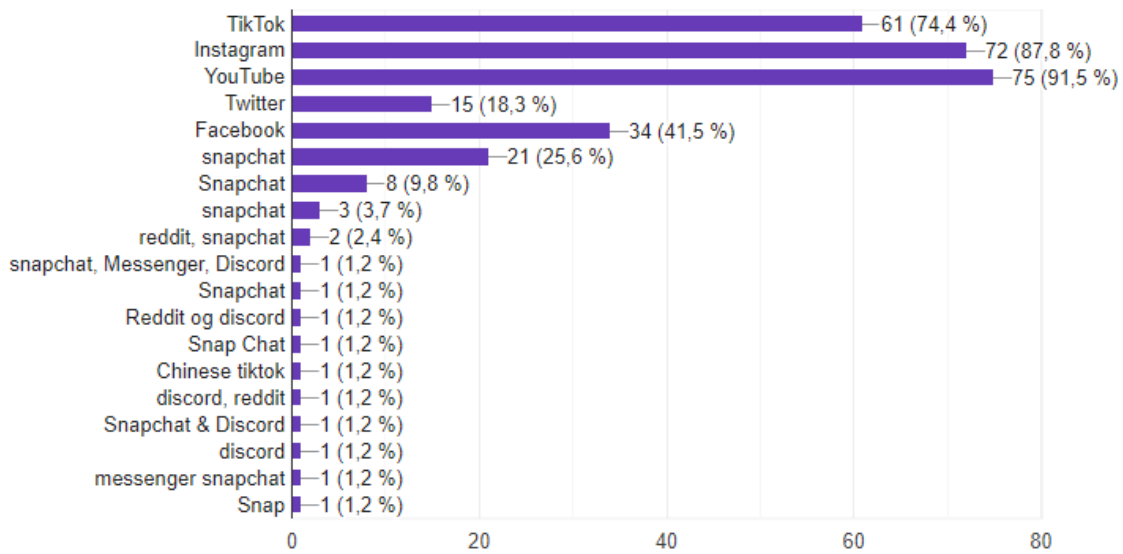
Er du på sociale medier? (TikTok, Instagram, YouTube osv)

81 svar

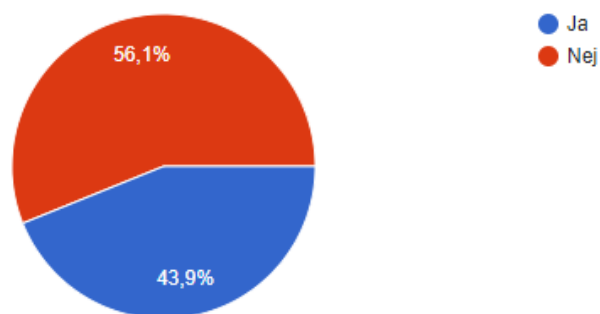
Hvilke sociale medier er du på? (sæt gerne flere krydser)

82 svar

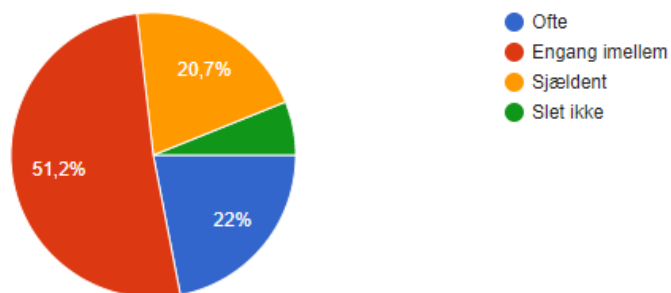
Følger du nogen på sociale medier, som har med mad at gøre?

82 svar

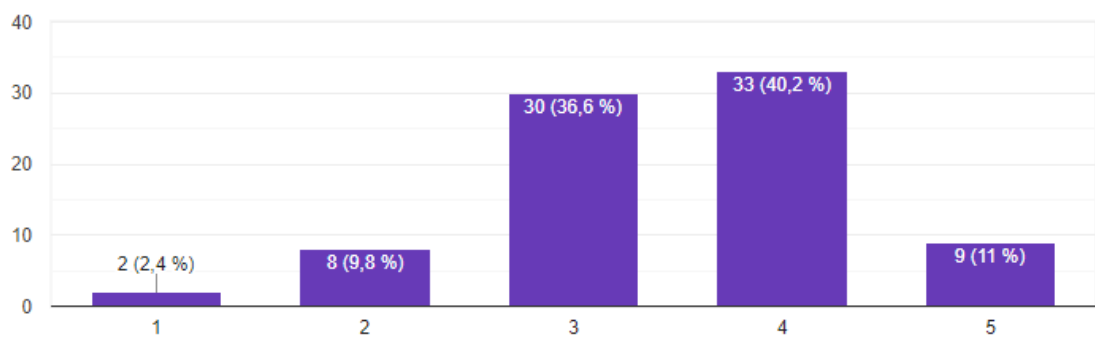
Hvor ofte støder du på opslag, som handler om mad, på de sociale medier?

82 svar

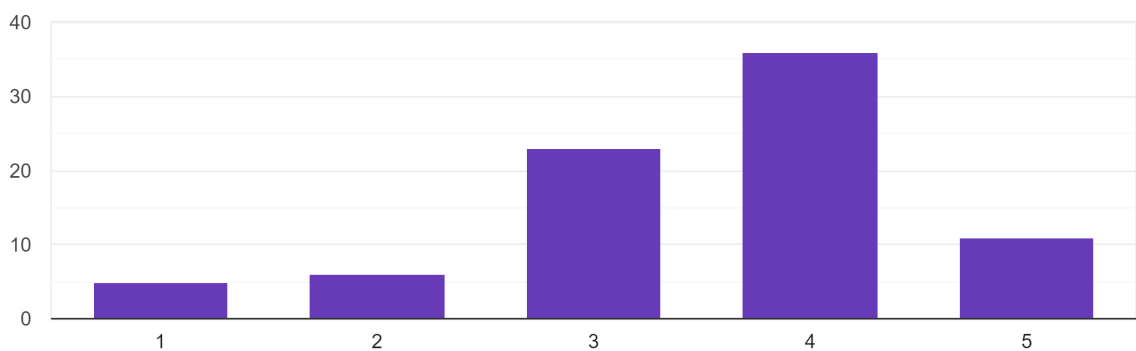
I hvilken grad går du op i hvor sundt du spiser?

82 svar

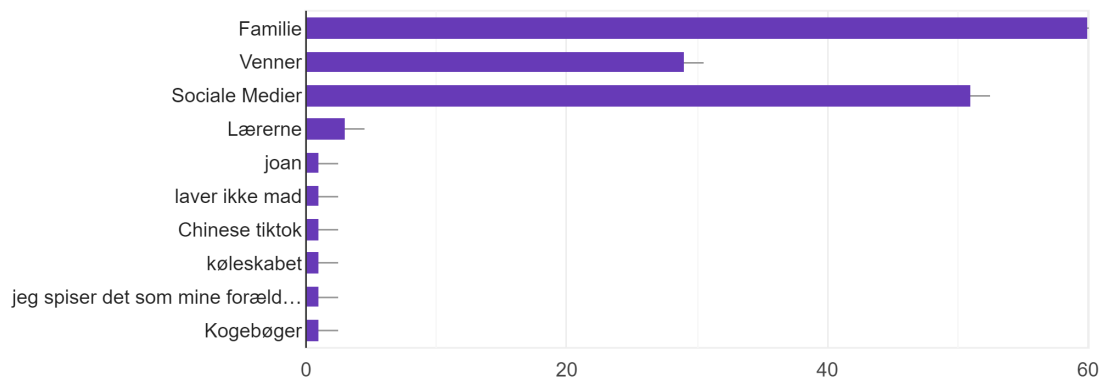
I hvilken grad går du op i hvordan du ser ud?

81 svar

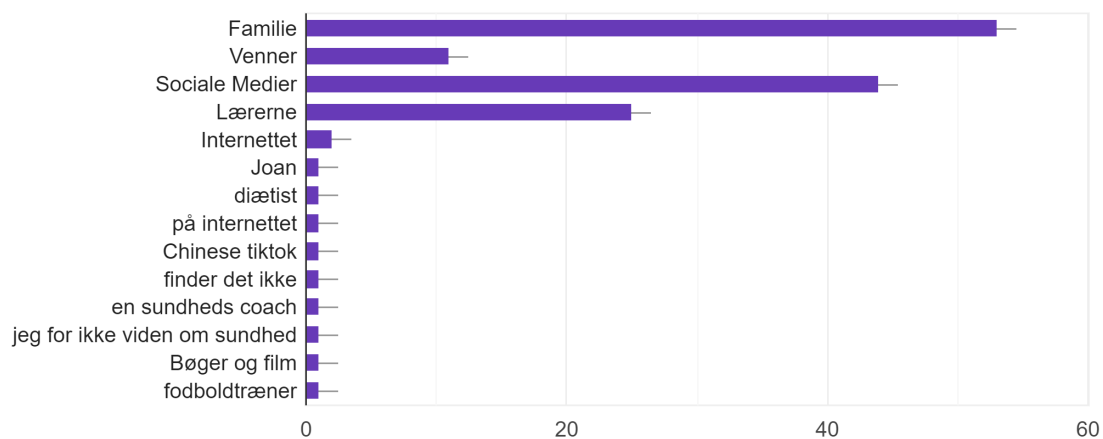
Hvor finder ud inspiration til mad? (Madpakke, tips til at leve sundt, osv)

79 svar

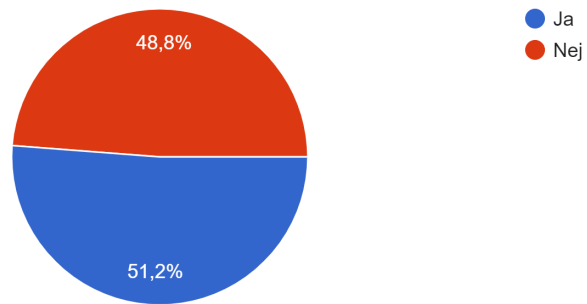
Hvordan finder du viden om sundhed?

79 svar

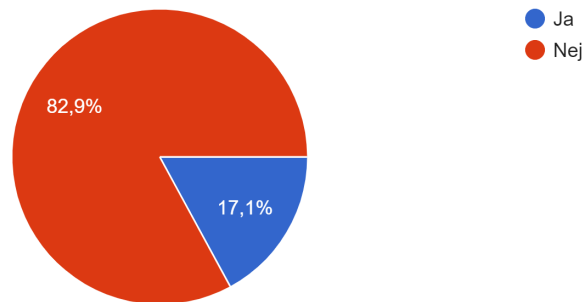
Har du set et "diet-hack" på dine sociale medier?

82 svar

Har du nogensinde prøvet et "diet-hack"?

82 svar

Bilag 3: Søgealgoritme

Blokskema for bibliotek.dk			
Or	And		
	Sociale medier	Sundhed	Målgruppe
	Tik Tok	Mad	Skoleelever
	Instagram	Sund	Folkeskoleelever
	Sociale medie	Kost	Elever
		Kropsideal	Unge
Antal hits:	5698	227520	115363
Antal hits i alt: 95			

Blokskema for biblioteket.pha.dk			
Or	And		
	Sociale medier	Sundhed	Målgruppe
	Tik Tok	Mad	Skoleelever
	Instagram	Sund	Folkeskoleelever
	Sociale medie	Kost	Elever
		Kropsideal	Unge
Antal hits:	3892	87511	44004
Antal hits i alt: 49			

Bilag 4: Udkast til undervisningsplan

Lektion 1 (2x45 min) - Introduktion og afprøvelse.	
Kompetenceområder og Færdigheds- og vidensområder og -mål	Mad og sundhed - Kommunikation og samfund • Eleven kan analysere interessebåret mad- og sundhedskommunikation. • Eleven har viden om digitale virkemidler i kommunikation om mad og sundhed.
Læringsmål (elevhenvendte)	• Jeg kan vurdere om et diet hack virker eller ej. • Jeg kan forklare hvorfor et diet hack virker eller ikke virker. • Jeg kan udføre og afprøve diet hacks
Aktiviteter	• Vi ser i plenum på 4 forskellige diet hacks (2 som er noget sludder og 2 som er et egentlig sundhedstip.) (10 minutter) • Eleverne skal afprøve de forskellige diet hacks. (60 minutter) • Vi opsamler i plenum på de forskellige diet hacks. (15 minutter) ○ Hvorfor er det her et egentlig sundhedstip? ○ Hvilke virker ikke? Og hvorfor? ○ Har I set det her diet hack før? ○ Hvad gør de for at virke mere troværdige/appellere til seerne? ○ Hvorfor viser de nogle diet hacks der ikke er rigtige? ○ Hvilken interesse har de i at lave diet hacks?
Tegn på læring	• Eleverne konverserer om de forskellige diet hacks' effektivitet, imens de afprøver dem.
Lærerens rolle	• Læreren viser de forskellige diet hacks på computeren. • Læreren vejleder og hjælper eleverne under afprøvning af diet hacks. • Læreren er ordstyrer under fælles opsamling.
Materialer	• Videoer til 4 forskellige diet hacks • Indkøbte ingredienser til at afprøve diet hacks

	• Computer til at se diet hacks
--	---

Lektion 2 (2x45 min) - Skabelsen af eget sundhedstip	
Kompetenceområder og Færdigheds- og vidensområder og -mål	Mad og sundhed - Kommunikation og samfund • Eleven kan præsentere et selvskabt sundt måltid i et udvalgt medie. • Eleven har viden om mediers præsentationsteknikker.
Læringsmål (elevhenvendte)	• Jeg kan selv fremstille et rigtigt diet hack • Jeg kan forklare hvorfor mit diet hack virker. • Jeg kan fremstille mit diet hack vha. præsentationsteknikker, i et selvvalgt medie (TikTok/Instagram Reels/YT Shorts)
Aktiviteter	• Læreren præsenterer dagens opgave, om skabelsen af deres egne diet hacks. (5 minutter) ◦ <i>Fødevarestyrelsen anbefaler, at vi spiser 600g frugt og grønt hver dag. Heraf bør mindst 300g være grøntsager - Især de grove grøntsager.</i> • Eleverne bliver delt i grupper, som alle skal lave et "diet hack", som kan hjælpe seeren til at spise flere grove grøntsager. • Eleverne brainstormer i grupper på 2-4 (Konstrueret ud fra at mindst én elev pr gruppe kan bruge TikTok) om konstruktionen af eget diet hack.(20 minutter) ◦ Eleverne får her udleveret nedenstående arbejdsark, for at deres arbejde bliver stilladseret. • Eleverne skal filme deres eget diet hack i et format, der passer til deres selvvalgte medie. (30 minutter) • <i>Ekstraopgave: hvis eleverne bliver hurtigt færdige, skal de prøve at lave et falskt diet hack</i> • Eleverne viser deres diet hacks i plenum. Hvis nogen har nået ekstraopgaven, skal eleverne diskutere hvilket der er rigtigt, og hvilket der er

	falskt. (20 minutter) • Fælles opsamling på hvad eleverne syntes om undervisningen. Hvad var godt? Hvad kan forbedres? (10 minutter)
Tegn på læring	• Eleverne har fremstillet ægte diet hacks. • Eleverne kan fortælle hvorfor deres diet hack virker. • Eleverne kan fremstille deres diet hack, så det virker troværdigt.
Lærerens rolle	• Læreren vejleder og hjælper eleverne. • Læreren er ordstyrer under fælles opsamling.
Materialer	Indkøbsseddel: • Dåse kikærter • Grønkål • Broccoli • Frost ærter • Gulerødder • Blomkål • Hvidkål • Div. rodfrugter • Spinat • 1 lille pose tang

Bilag 4.1: Udkast til arbejdsark

Hvad er vores målgruppe?	Hvem skal være med i videoen?
Skal der være baggrundsmusik? Hvilken?	Hvor vil I filme hende?
Hvilket socialt medie skal det laves til?	Hvilke grøntsager vil vi bruge, og hvorfor er de grøntsager gode? (find information på nettet)

Bilag 5: Refleksioner fra første undervisning.

Eleverne viser tegn på at være motiverede

ikke motiverede

Tegn på læring

Eleven forholder sig kildekritisk

Vi har undervist første gang på Vindinge skole, til vores bachelorprojekt. Vi startede undervisningen ud med at eleverne skulle se nogle diet hacks/sundhedstips på TikTok og så talte vi kort om hvad man kan bruge de her tips til, og om de var gode eller dårlige. Vi gik ikke særlig meget i dybden med samtalen om de forskellige klip vi viste, det gjorde vi mere til sidst.

Så skulle eleverne afprøve to forskellige tips som vi viste dem, eleverne sad meget koncentrerede og så på de forskellige videoer som vi præsenterede dem for. Man kunne også fornemme at der var lidt småsnak ved bordene, omkring hvad det var de så på. Da vi spurgte ind til om hvem af eleverne som havde set nogle videoer som mindede om dem vi præsenterede for dem, var der en skov af hænder. Det var faktisk kun elevernes lærer som ikke havde set lignende videoer før.

Det første vi viste, var et "shot" med æblecidereddike, honning, kanel og vand, alle smagte på det, på nær én. Det interessante var, at eleverne faktisk var overraskende villige til at smage det her shot. For nogle skyldtes det nok at der gik lidt konkurrence i at 'turde' at smage. Her udbrød flere elever, at det smagte forfærdeligt, og der var endda én der sagde "*hvis det er sådan her man bliver sund, så vil jeg hellere spise salat!*". Bagefter skulle de så lave, hvad vi havde vurderet som værende et godt sundhedstip. Det var en wrap med salat og tun-ægge-salat. Det var faktisk overraskende mange af eleverne der ikke havde lyst til at smage på den her ret, fordi den indeholdte tun. Vi har godt nok ofte hørt at elever ikke er glade for fisk i madkundskabsundervisningen, men vi troede egentlig tun faldt lidt uden for kategori. Der var nok en 2-3 elever ud af 18 som slet ikke fik smagt på det, det er alligevel også overraskende mange, ift. at det var et madkundskabs valghold, så de egentlig selv har valgt at være der.

Men jeg synes de havde en god forståelse for hvilke af de her TikTok der var gode og dårlige, i hvert fald de elever som bød ind. Nogle af eleverne var lidt svære at vurdere, fordi de var stille og ikke bød ind med et svar på hvorvidt de troede at de forskellige videoer var et godt eller et dårligt tip. Vi ved at vi havde undervist dem i

fødevarerstyrelsens kostråd, da vi var i praktik på skolen for et år siden, hvor vi også havde berørt makronæringstoffer og kalorier, så vi håbede at de havde en forhåndsviden, der kunne give dem nogle kompetencer til at kunne svare på vores spørgsmål.

Ellers havde de faktisk en fin forståelse af hvilke af de her tips der réelt virkede, da vi fik stillet dem de spørgsmål, og spurgte ind v.h.a. de spørgsmål, som vi havde forberedt hjemmefra.

Der var en af eleverne som faktisk kom med en klog udtalelse, han sagde:

“Der er jo ingen af de her diæt hacks, som kan fjerne kalorier, så derfor kan det ikke lade sig gøre at spise eller drikke noget, og deraf kunne tabe sig, altså der er jo ikke noget du kan spise eller drikke for at fjerne kalorier”. Det var en god refleksion.

Jeg tror måske vi selv havde en tendens til at præge spørgsmålene lidt qua. vores egen forforståelse ift. de her forskellige videoer vi fremlagde for dem. Måske ledte vi dem lidt hen på hvilke af dem der var gode og dårlige, i hvert fald i de første videoer, men vi følte os måske også lidt nødsaget til det, for at få dem i gang med at tænke, og give dem en idé om hvad det egentlig var de skulle se på.

Men efter vi havde hjulpet lidt med svarene på de første videoer, var det som om at de havde en bedre forståelse af hvad de egentlig skulle se på, så måske sidder det fast efter nok repetition.

En anden elev havde faktisk en ret god iagttagelse ift. forskellen på de gode og de dårlige diet hacks her sagde han nemlig om forskellen: *“De diet hacks som er noget lort, lover ofte et eller andet, fx. at man taber sig eller får større muskler”*

Det var også godt observeret af en anden elev, ift. en wrap indeholdende, mozzarella, avocado, kylling og tomatsalsa, at *“den er jo egentlig ret sund, men der er bare mange kalorier i [Vi spurgte hvorfor?] fordi der er rigtig meget fedt i og hvis den skulle have mindre kalorier skal der være en anden grøntsag end avocado”.*

Det var stadig kun tre-fire af eleverne som var på til at besvare spørgsmålene, og de resterende elever var meget stille, men vi fik af vide af deres lærer, at de nok var meget stille fordi de ikke vidste det, men at hun var sikker på at de helt klart havde lyttet, så vi håber at de har fået noget læring med, og at vi evt. kan få det bekræftet til

næste undervisning. Ellers kunne man måske som en lille ekstra opgave i undervisningsmaterialet, give eleverne for som lektie at skulle finde et godt og et dårligt tip til næste gang, som de selv skulle præsentere. Så ville man på den måde kunne få en forståelse af deres læring.

Umiddelbart virkede det faktisk som et super godt redskab, at anvende TikTok i undervisningen, eleverne virkede motiverede for det, og det var som om de også synes det var fedt at vi havde inddraget noget fra deres fritid som redskab i undervisningen. Forhåbentlig kommer næste undervisningsgang, hvor de selv skal konstruere et sundhedstip og fremstille det på TikTok, til at bekræfte denne forhåbning.

Afslutningsvist på undervisningen brugte vi også tid på at tale om hvad der kendetegner en god TikTok, ift. konstruktionen af deres egen TikTok. Det er nok også noget vi lige skal repetere som indledning næste undervisning. Men her kom eleverne jo frem til fire ting, som de mente var kendetegnende ved en god TikTok video, som var: god musik, kort video, ikke love noget den ikke kan holde og at der ikke bliver talt så meget, men at der gerne må være noget tekst. Her kunne vi måske også godt have talt lidt om fremstilling på de sociale medier, hvordan man bedst muligt fremstiller noget, så det ser indbydende ud. Heraf kunne man måske faktisk godt bruge vores forløb som en del af et større forløb som også handlede om madkommunikation, hvor eleverne qua. denne læring, ville have nogle andre forudsætninger for at fremstille deres mad på TikTok. Desuden vil man muligvis kunne undervise tværfagligt i kombination med danskundervisningen, for også at få mere fokus på de filmiske virkemidler der bliver brugt på tiktok.

Fremstillingen har jo stor betydning, det skal se lækkert ud, for at appellere til de som ser videoen. Retten skal se pæn og indbydende ud, og det skal ikke være noget som bare er kastet på tallerkenen. Præsentation har stor betydning, men det virker faktisk til at de er virkelig skarpe til TikTok, det observerede vi faktisk også i vores praktik. Så måske har de kendskab til om der er nogle filtre eller andet, som kan hjælpe med at få maden til at fremstå endnu pænere, end den måske også er i virkeligheden, for det er jo et redskab som andre på TikTok også bruger. Vi har selv lagt mærke til at der er mange filtre på TikTok som kan være med til at fremhæve farver, og det kan jo hjælpe med at få madvarerne til at fremstå mere indbydende og friske. De lød umiddelbart virkelig motiverede for at skulle lave deres egen TikTok

næste gang, der var i hvert fald flere elever som udbrød et stille "yes" da vi kort præsenterede at det var det de skulle lave næste gang. Nogle af eleverne pralede allerede nu med, at de ville lave den bedste TikTok.

Man kunne godt have fundet nogle sundhedstip/opskrifter som krævede lidt mere, ift. at det skabte meget ventetid i grupperne, da opskrifterne ikke krævede særlig meget at lave, hvilket jo er et af kendetegnene ved de her sundhedstip, netop at det skal være noget der er nemt, hurtigt og overskueligt at lave. Man kunne have løst det, ved at finde en opskrift hvor der skulle tilberedes mere, eller også kunne man have inddelt dem i nogle mindre grupper.

Det fungerede fint at starte med at lave en af opgaverne, for derefter at tale kort om den, inden vi gik i gang med den næste.

Måske var vores relation ikke så god til de her elever som vi havde håbet på, i og med at det er over et år siden vi var i praktik, og at det var online vi var i praktik. Så den relation som vi håbede vi havde, som måske ville kunne gøre at der kom flere inputs ift. vores spørgsmål, var der bare ikke rigtigt.

Vi skal have samlet samtykke ind fra eleverne, så vi kan få lov til at indsamle deres TikTok-videoer næste gang.

Bilag 6: Refleksioner fra anden undervisningsgang.

Vi har undervist for anden og sidste gang på Vindinge skole, til vores bachelorprojekt. Vi har arbejdet videre med TikTok og madkundskab, og vi har faktisk fået nogle rigtig fine elevfremstillede TikToks ud af det. Vi har også været rundt som afslutning på undervisningen og undersøge hvad elevernes holdning var til denne- og sidste undervisningsgang, og hørt om de evt. havde noget input til hvad man kunne have gjort for at gøre det endnu mere spændende at arbejde med.

Vores introduktion til dagens undervisning var kort, hvilket var meningen, da dagens program var lidt mere presset, eftersom eleverne både skulle nå at udtænke et sundhedstip, lave sundheds tippet samt præsentere det i TikTok. Vi havde heldigvis talt om sidste gang hvilke ting der skulle være med i en god TikTok, og **de kunne heldigvis huske at de ting vi kom frem til sidst**, altså at TikTokken skulle indeholde: god musik, kort video, ikke love noget den ikke kan holde og at der ikke bliver talt så meget, men at der gerne må være noget tekst. Men det virkede faktisk til at introduktionen ikke behøves at være længere, hvilket vi både fik bekræftet da eleverne gik i gang, men også at den lærer som havde klassen. De ting som vi havde fokus på i vores introduktion, var: Fortælle eleverne hvad dagens opgave gik ud på (vi havde teaset den sidste gang), altså at de skulle arbejde med det kostråd der fortæller at vi skal spise mere frugt og grønt, særligt grove grøntsager. At de først skulle gøre sig nogle tanker ift. deres TikTok, vha. et arbejdsark (Bilag 4.1) vi havde lavet, som stilladserede deres brainstorm, her skulle de bl.a. finde ud af hvorfor de grøntsager de havde valgt var sunde osv. De skulle først have godkendt deres brainstorm inden at de måtte gå i gang med at lave mad.

Det fungerede super godt, fordi eleverne havde en plan for hvad de skulle i gang med, og de havde allerede søgt informationerne omkring de forskellige grøntsager inden de skulle i gang, så de blot kunne skrive dem ind i deres TikTok efterfølgende. Desuden var de aldrig rigtig i tvivl om hvad de skulle, fordi de havde lagt en plan på forhånd. Eleverne var overraskende gode til at udfylde og bruge deres arbejdsark. Men det var ikke tilfældet her, selvom de skulle over og lave noget sjovt. Der er to punkter på vores arbejdsark vi skal have lavet om: Målgruppe, og hvem skal være med på videoen, det var ikke rigtig nogle punkter eleverne brugte, det var sådan lidt et alt eller intet med deltagerne, og som de rigtig nok sagde, så kunne alle jo sagtens bruge deres sundhedstip. Vi skal i stedet have et mere specifikt punkt til hvorfor de

har valgt de grøntsager som de har, vi havde slået det sammen som et punkt, som hed: hvad skal vi bruge, og hvorfor? Og der opremsede de fleste bare de grøntsager som de skulle bruge, indtil vi kom rundt og sagde de skulle huske at komme med begrundelser.

Eleverne havde virkelig godt styr på hvordan man lavede en TikTok, det gik helt vildt stærkt. Vi havde egentlig heller ikke selv sat os særlig meget ind i hvordan man gjorde, da vi fik en forståelse af at det var noget eleverne allerede var kompetente til at gøre. Hvis man har en anden klasse end den vi havde, hvor alle umiddelbart havde styr på hvordan man gjorde, ville det klart være en fordel at inddеле grupperne, så der i hvert fald er en i hver gruppe der kan finde ud af at lave en video på TikTok.

De var meget selvkørende ift. at lave TikTok, vi var ovre hos nogle grupper som var i gang med maden, for at se om de huskede at filme, og de viste os ivrigt, at de allerede havde optaget klip af de første tre processer, samt redigeret dem. De havde fuldstændig styr på, hvordan man opstillede en video på TikTok. Særligt denne gruppe oplevede vi som værende meget stille og udeltagende i den teoretiske del i første undervisningstime, og vi noterede hvor godt det var, at de var så deltagende i denne time. Der virkede til at gå lidt konkurrence i at skulle lave den bedste TikTok, både fordi den skulle vises for klassen, men måske også fordi de vidste at vi havde fået tilladelse til at bruge nogle af videoerne.

Interessant var det, at vi faktisk fik lokket nogle elever til at bruge tang i stedet for grønkål til at lave chips til deres hummus. Dette gjorde vi ved at sige at vi ville fortælle dem hvorfor tang var sundt, så de ikke selv skulle ud og undersøge hvorfor det var en sund fødevare. På trods af at drengene aldrig havde smagt tang før og faktisk syntes at det så klamt ud, valgte de alligevel at tage imod vores tilbud. Det mest interessante ved dette var dog, at da eleverne fik tilberedt tangen og smagt på den, synes to af de fem elever, som smagte det, at det smagte: "af rådden lort", men selvom det var drengenes egentlige mening om tang, var det ikke noget der afspejlede sig i deres TikTok, hvor en af de to drenge faktisk spiser et stykke tang uden at trække en mine.

Denne oplevelse brugte vi så til at tale med gruppen, og senere resten af klassen, om hvorvidt denne elev egentlig kunne lide tang. Dette skaber desuden en samtale

om, hvor nemt det egentlig er at få noget til at fremstå anderledes på sociale medier og at mange af de fødevarer som vi ser anvendt på de sociale medier faktisk ofte er skjult reklame.

Vi skal måske huske at det ikke absolut behøver at være TikTok vi bruger, da videoerne ikke behøver blive lagt ud. Så eleverne kunne også sagtens have arbejdet i YouTube Shorts eller Instagram Reels. Vi fik af vide af en gruppe at de gerne ville have kunne bruge Instagram Reels i stedet for, da det var den platform de primært brugte selv, og var mest kendte med, den indeholdte nogle andre redigeringsværktøjer. Det havde været med til at gøre undervisningen bedre synes de. Så eleverne skal have mere frit valg ift. det medie de vælger at præsentere det i. Særligt hvis man ikke som underviser selv er sat særlig godt ind i hvordan man bruger TikTok.

Gruppestørrelse på tre-fire elever var umiddelbart passende, der var ikke nogle tidspunkter hvor der stod nogen i grupperne som ikke var i gang. Grupperne havde vi inddelt efter hvilke elever som vi havde fået samtykke fra, så vi placerede de fire elever som vi ikke havde fået tilladelse til at gemme og anvende til eksamen i en gruppe. Vi var nødt til at lave denne opdeling af etiske årsager, så alle elever i de resterende grupper havde tilladelse til at vi måtte bruge det de lavede, også selvom de måske ikke blev filmet direkte, følte vi det ville være etisk forkert, hvis de var en del af de andre grupper. Vi fik heldigvis mange forældre tilladelser, og har fået lov til at gemme tre ud af fire af de TikTok som blev præsenteret.

De elever, som ikke havde medbragt forældresamtykke, sagde først, at vi gerne måtte bruge dem, på trods af manglende forældretilladelser, og vi måtte forklare dem, at det måtte vi desværre ikke. Eleverne i den gruppe som ikke havde medbragt forældretilladelser, til at vi måtte indsamle deres videoer, virkede desværre herefter til ikke at arbejde lige så ivrigt med deres projekt. De inddrog os heller ikke på samme måde i deres process med produktionen af TikTok-videoen som de øvrige grupper.

Som afslutning på undervisningen spurgte vi eleverne hvordan de synes undervisningen havde været. Generelt var der en enighed om, at det havde været virkelig sjovt at skulle lave deres eget sundhedstip. En elev sagde fx.: "Jeg synes det var fedt at få lov at prøve at efterligne nogle af de videoer jeg har set på TikTok". En

anden elev sagde: "Jeg kunne godt lide at få lov til at opfinde mit eget sundhedstip". En tredje elev sagde: "Normalt er vi bare sådan mødt ind og så skal vi lave mad ud fra en opskrift, men her fik vi lidt lov til selv at bestemme hvad vi ville lave". Og noget eleverne især gentog, var at "man ikke bare spise ét måltid eller én slags mad og blive sund eller tabe sig".

Hvis de skulle komme med noget som kunne være bedre ift. dagens undervisningen, var det at de gerne ville have kunne anvende andre fødevarer end grove grøntsager. Vi havde nemlig sagt retten skulle bestå af de grøntsager som vi havde lagt på bordet, også måtte de også godt bruge basisvarer som olie, eddike krydderier, mel osv. Det kunne selvfølgelig være spændende at se hvad grupperne ville komme frem til i så fald. Vi har dog bare vores bekymring for, hvor stor en andel som de grove grøntsager ville udgøre af en ret hvor de måtte bruge alle fødevarer, særligt nu hvor fokus var på netop de grove grøntsager.

Måske skulle vi have valgt om det skulle være en snack eller en ret de skulle lave. Nogle elever lavede hummus dip med tangchips og gnavegrønt, mens andre lavede en salat. Men det primære var egentlig også at det skulle være hurtigt og nemt at lave, som vi så det fra de andre sundhedstip sidste gang. Så om det skal være en ret, som eleverne evt. kan bruge til madpakken, eller blot en snack, kan man jo altid overveje.

Nogle af eleverne foreslog på baggrund af denne undervisningsgang at vi kunne have printet nogle forskellige billeder af instagram venlige retter ud, som de kunne have rekonstrueret og brugt som inspiration. Men vi føler egentlig ikke at det var et problem for eleverne at finde på hvad de skulle lave. Men det er selvfølgelig et redskab man ville kunne bruge hvis nogle grupper havde brug for lidt ekstra stilladsning ift. at komme i gang med opgaven.

Første undervisningsgang synes eleverne også var spændende, og de synes faktisk at de fik rigtig meget god viden ud af den. Nogle af eleverne oplevede sågar at når de stødte på de her sundhedstips på TikTok at de faktisk reflekterede over dem. Den her læring med at man ikke vha. et enkelt måltid eller fødevarer kunne opnå hverken vægttab eller sundhed var noget de særligt havde fået med.

Bilag 7: Samtykkeerklæring til at bruge elevernes TikToks ifm. BA

Samtykkeerklæring vedrørende brug af elevvideo i læreruddannelsens praktik.

Vi vil i forbindelse med vores bachelorprojekt meget gerne have lov til at bruge nogle TikTok videoer, som eleverne skal lave i forbindelse med undervisningen.

Formål med optagelsen: Elevvideo vil udelukkende blive anvendt internt til uddannelsesformål i forbindelse med læreruddannelsens bachelor og bachelorprøve.

Samtykke vedrørende barnets navn: _____

Klasse og Skole: _____

Samtykket gælder for elevvideo i forbindelse med bachelor på læreruddannelsen.

Den studerende har ansvar for at håndtere data under dataindsamlingen og opbevaringen af data, så fortrolighed og anonymitet opretholdes. Undertegnede forældre/værge giver hermed samtykke til, at elevvideo af ovennævnte barn kan anvendes i forbindelse med læreruddannelsens bachelor og bachelorprøve.

Dato og underskrift _____

Der er ikke pligt til at afgive ovennævnte samtykke. Samtykket kan til enhver tid tilbagekaldes.

Bilag 8: Feedback fra folkeskolelærere

8.1: Feedback fra Lærer 1

I forløbet skal I arbejde med TikTok i madkundskab. Først vil I blive stillet til opgave at prøve at finde frem til de forskellige madvideoer, som flourer på TikTok. Efterfølgenden vil I skulle afprøve nogle af videoerne, og diskutere jer frem til hvilke madvideoer der er gode og dårlige.

Med denne viden i bagagen vil I blive stillet til opgave at skulle lave jeres egne sundhedstip, med afsæt i en samfundsmæssig problematik. Dette kunne være mad med lavere klimaaftryk, lavere indhold af mættet fedt eller andet. Men i dette tilfælde vil det handle om hvordan man kan få danskere til at spise flere grove grøntsager.

Læringsmål

- Jeg kan vurdere om et diet hack virker eller ej.
- Jeg kan selv fremstille et rigtigt diet hack

Se på sundhedstips.

1. Eleverne inddeles i grupper af 2-3 elever.
2. Alle i gruppen går nu på jagt efter en madrelateret video på TikTok.
3. Grupperne udvælger den video som de bedst kan lide, af de 2-3 de har fundet, og sender til læreren.
4. Læreren fremviser de forskellige videoer, samt to videoer med madrelateret indhold, som læreren har handlet ind til. (Anvend evt. disse to qr-koder).

QR-kode 1

QR-kode 2

5. Tal om i klassen:

08.53 23. dec.

Tilføjet: "

09.17 23. dec.

I skriver, at de skal afprøve 'nogle' videoer. I har afsat fire lektioner. Det fungerer nok ikke helt. Enten skal I afsætte mere tid, eller de skal blot udvælge én video, med mindre de skal lave noget af maden hjemme. Det kan vi næppe forvente. Såfremt de fire lektioner skulle ligge samlet, bliver I også udfordret på indkøb. Overvej evt. om I vil bruge jeres opgave som elevernes madprojekt (er I med på hvad jeg mener? Projektet under 'Fødevarebevidsthed').

Vis mindre

09.18 23. dec.

Hvad betyder 'virker'? Vær opmærksom på, at læringsmålene skal være lette at måle på. I mener næppe noget med, om det teknisk virker:-)). I skriver indledningsvist, at opgaven skal handle om sundhed, og I beskæftiger jer også senere i opgaven med sundhed. Mon det er i relation hertil, eleverne skal undersøge, om hack'et 'virker'.

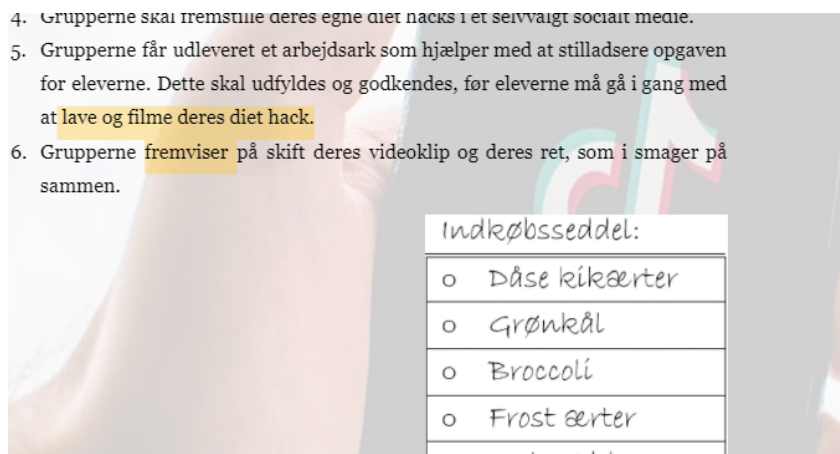
09.28 23. dec.

Alene denne del af opgaven, hvor læreren viser videoerne, eleverne selv leder efter videoer, klassen svarer på jeres spørgsmål mv., vil tage de første to lektioner.

09.30 23. dec.

Gode eksempler.

4. Grupperne skal fremstille deres egne diet hacks i et selvvalgt socialt medie.
5. Grupperne får udleveret et arbejdsark som hjælper med at stilladsere opgaven for eleverne. Dette skal udfyldes og godkendes, før eleverne må gå i gang med at lave og filme deres diet hack.
6. Grupperne fremviser på skift deres videoklip og deres ret, som i smager på sammen.

Arbejdsark

Hvilket socialt medie skal det laves til?	Hvem gør hvad?

8.2: Feedback fra Lærer 2

Hej Jens

Som du ved, har jeg ikke haft mulighed for at afprøve forløbet, men jeg har læst det igennem.

Allerførst synes jeg, at det er en rigtig god ide, at inddrage sociale medier, da eleverne skal arbejde med kommunikation i madkundskab. Eleverne er mere påvirkede af disse end diverse kampagner og plakater, som vi ældre personer hælder til.

I forhold til, at det er en eksamensopgave:

Tegn på læring -

I har lavet nogle rigtig gode differentierede læringsmål, som I skriver under tegn på læring.

Tegn på læring er altid det sværeste at finde, men her skal I finde noget konkret som viser, at eleverne kan opfylde målene, og eftersom målet er, at eleverne skal kunne vurdere noget, er det ekstra svært at finde tegn på, at eleverne evner det 😊

Godt med nogle QR-koder, så en lærer som mig, der ikke bruger TikTok til hverdag, nemt kan bruge materialet alligevel. Den ene opskrift (QR-kode 1) kan jeg dog ikke se, hvad de der cinnamonkugler *[omhandlende det diet hack, hvor eleverne skal drikke et shot bestående af kanel, æblecidereddike, varmt vand og honning]* er for noget (eller også er jeg bare uvidende 😊), så den er svær at handle ind til.

Jeg kan rigtig godt lide jeres ide med, at eleverne selv skal udarbejde en TikTok!

Jeg bliver dog lidt nysgerrig på, hvordan I definerer sundhed, når I definerer det som en sund TikTok, men samtidig bestemmer, at det skal handle om grøntsager.

Det var lige mine umiddelbare tanker, men hvis der er noget, som I konkret ønsker feedback, må I endelig spørge.

Men alt i alt en rigtig god opgave, en god ide og et godt forløb.